

Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка

**НАУКОВА І НАУКОВО-ТЕХНІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА
У 2011 РОЦІ**

Кам'янець-Подільський
2012

УДК 001.8:378(477.43)(082)
ББК 72.4+74.584(4Укр)738.1
НЗ4

Друкується за ухвалою вченої ради Кам'янець-Подільського
національного університету імені Івана Огієнка,
протокол № 5 від 26 квітня 2012 року

Укладачі:

О. В. Кеба, доктор філологічних наук, професор,
проректор з наукової роботи,

І. М. Конет, доктор фізико-математичних наук, професор,
начальник науково-дослідного сектору,

Л. А. Онуфрієва, кандидат психологічних наук, доцент,
заступник начальника науково-дослідного сектору.

НЗ4 Наукова і науково-технічна діяльність Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка у 2011 році / О. В. Кеба, І. М. Конет, Л. А. Онуфрієва. — Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012. — 47 с.

Висвітлено основні досягнення викладачів і співробітників університету у науковій та науково-технічній діяльності за 2011 рік. Подано перелік основних публікацій (монографій, історичних нарисів, навчально-методичних посібників, методичних розробок).

УДК 001.8:378(477.43)(082)
ББК 72.4+74.584(4Укр)738.1

1. УЗАГАЛЬНЕНА ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО НАУКОВОЇ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ

а) коротка довідка про університет:

Кам'янець-Подільський університет засновано у 1918 р. З 2008 р. має статус національного і носить ім'я Івана Огієнка.

В університеті функціонують 10 факультетів, 49 кафедр, навчально-консультаційний центр, центри доуніверситетської підготовки і підвищення кваліфікації спеціалістів, редакційно-видавничий відділ, 18 наукових шкіл, 11 науково-дослідних центрів, 28 науково-дослідних лабораторій. Університет входить до Євразійської та Міжнародної асоціації університетів.

б) основні пріоритетні наукові напрями вищого навчального закладу або наукової установи:

Проблеми демографічної політики, розвитку людського потенціалу та формування громадянського суспільства; збереження навколишнього середовища (довкілля) та сталий розвиток; нові комп'ютерні засоби та технології інформатизації суспільства; нові речовини і матеріали.

в) науково-педагогічні кадри:

Чисельність науково-педагогічних кадрів у 2009 році (за штатним розписом) – 768, з них 59 докторів наук, 296 кандидатів наук; у 2010 році – 766, з них 62 докторів наук, 301 кандидат наук; у 2011 році – 713, з них 67 докторів наук, 325 кандидатів наук. Якісний показник науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації динамічно зростає: із 46,8 у 2009 р. до 54,2 % у 2011 р.

У 2011 р. науково-педагогічними працівниками університету захищено 2 докторських і 39 кандидатських дисертацій, 7 викладачів отримали вчене звання професора, 22 – доцента. 137 викладачів здійснили підвищення кваліфікації шляхом стажування та навчання на курсах підвищення кваліфікації.

г) кількість виконаних робіт та обсяги їх фінансування за останні три роки:

Таблиця 1.1

Категорії робіт	2009		2010		2011	
	к-сть од.	тис.грн.	к-сть од.	тис.грн.	к-сть од.	тис.грн.
Фундаментальні	3	250,9	3	281,7	3	285,9
Прикладні						
Госпдоговірні						

Рис. 1.1.

Рис. 1.2.

д) кількість відкритих у звітному році спеціалізованих вчених рад по захисту кандидатських та докторських дисертацій, кількість захищених дисертацій:

На підставі постанови президії ВАК України за №74-06/2 від 23 лютого 2011 р., наказу ВАК України №164 від 24.02.2011 року в університеті створено спеціалізовану вчену раду К 71.053.01 з правом прийняття до розгляду та проведення захистів дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.01 – історія України. Упродовж 2011 року захищено 2 кандидатські дисертації.

ж) найвагоміші результати фундаментальних досліджень та прикладних досліджень і розробок:

Смолій В., Петро Дорошенко. Політичний портрет : наукове видання / В. Смолій., В. Степанков / НАН України, Ін-т історії України. – К.: Темпора, 2011. – 632 с. – (51,2 др. арк.).

У монографії, із залученням ґрунтовної джерельної бази, відтворено історичний портрет одного із найбільш харизматичних політичних лідерів козацької України середини – другої половини XVII ст. – гетьмана Петра Дорошенка. Його життєвий шлях і військово-політична діяльність висвітлюються на широкому тлі міжнародних відносин у центрально-східному регіоні Європи з урахуванням сукупності внутрішніх чинників, а також тих складних геополітичних реалій, у яких опинилася Українська держава після смерті Богдана Хмельницького.

Громик А. П. Температурні поля в кусково-однорідних просторових середовищах / А. П. Громик, І. М. Конет, М. П. Ленюк – Кам'янець-Подільський : Абетка – Світ, 2011. – 200 с. – (11,62 др. арк.).

У монографії методом гібридних інтегральних перетворень за найбільш загальних обмежень у межах феноменологічної теорії теплопровідності вперше у вітчизняній науці побудовано точні аналітичні розв'язки стаціонарних і нестаціонарних крайових задач у кусково-однорідних (багатошарових) просторових середовищах. Результати здійсненого дослідження можуть бути впроваджені в практику інженерних розрахунків температурних полів і полів напружень у неоднорідних середовищах з використанням сучасної комп'ютерної техніки.

Завальнюк О. М. Утворення і діяльність державних українських університетів (1917-1921 рр.) : монографія / О. М. Завальнюк. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2011. – 644 с. – (37,43 др. арк.).

У монографії на основі багатой архівно-документальної бази, здобутків вітчизняних і учених діаспори досліджується багатогранний процес утворення та діяльності державних українських університетів у 1917-1921 роках через з'ясування основних чинників університетотворення і усіх важливих складових життя національних вищих шкіл. Розраховано на істориків, аспірантів, студентів історичних факультетів і учителів історії, усіх, хто цікавиться історією освітньокультурного відродження українського народу.

2. ВИЗНАЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ГАЛУЗІ ПРИРОДНИЧИХ, СУСПІЛЬНИХ І ГУМАНІТАРНИХ НАУК

а) важливі результати по закінчених у 2011 році науково-дослідних роботах

У 2011 році закінчених науково-дослідних робіт, які фінансуються з державного бюджету, немає.

б) найважливіші наукові досягнення, отримані в результаті виконання перехідних науково-дослідних робіт

У 2011 році в університеті виконувались 3 НДР, які фінансуються з державного бюджету.

1. НДР: «Управління процесами формування фахових компетентностей майбутніх учителів фізико-технологічного профілю в умовах свроінтеграції».

Керівник НДР: Атаманчук Петро Сергійович (доктор педагогічних наук, професор).
Результати дослідження у звітному році:

- теоретично обґрунтовано концепцію управління якістю навчально-пізнавальної діяльності майбутніх фахівців;
- розроблено інноваційні технології компетентнісно-світоглядного становлення майбутнього вчителя фізики;
- впроваджено (Україна, Болгарія, Росія, Словаччина, Молдова) технологічні схеми створення цільових освітньо-професійних програм підготовки майбутнього фахівця;
- спроектовано дидактичну модель управління дієюю (на компетентнісному та світоглядному рівнях) фаховою підготовкою майбутніх учителів природознавчо-математичної та технологічної освітніх галузей на засадах впровадження особистісно орієнтованих, пошуково-креативних схем навчання, відповідно до вимог двоступеневої освіти (бакалавр, магістр);
- створено інноваційні сценарії орієнтування навчального процесу (в аспектах методології, методик та технологій) на досягнення прогнозованих (за критеріями найвищої цінності) професійних якостей майбутнього фахівця.

За результатами досліджень авторським колективом (Атаманчук П. С., Ляшенко О. І., Мендерецький В. В., Ніколаєв О. М.) опубліковано підручник для студентів вищих навчальних закладів "Методика і техніка навчального фізичного експерименту в старшій школі" (Кам'янець-Подільський: К-ПНУ, 2011. – 420 с.) та низку навчальних і навчально-методичних посібників.

2. НДР: «Проблеми історії Поділля середини XVII – початку XX ст.: джерелознавчий та історіографічний аспекти».

Керівник НДР: Копилов Сергій Анатолійович (доктор історичних наук, професор).
Результати дослідження у звітному році:

- вперше проведено всебічний аналіз значної кількості історіографічних джерел, що дозволило виявити головні тенденції наукового пошуку й реконструювати історіографічний і джерелознавчий процес у розвитку історичної науки на Поділлі;
- здійснено редагування і підготовку до друку монографії М.Б. Петрова «Місто Кам'янець-Подільський у XV-XVII ст.: проблеми соціально-економічного, етнічного, демографічного й історико-топографічного розвитку» (30 др. арк.), переважна більшість матеріалів джерельної бази якої вводиться до наукового обігу вперше;
- виявлено і систематизовано масив документальних листівок із видами Кам'янця-Подільського кінця XIX – початку XX ст. із музейних, архівних і приватних збірань України та Російської Федерації;

- здійснено порівняльний аналіз і підготовку до друку описів Поділля кінця XVIII – початку XIX ст. Карла Екстера із фондів відділу рукописів Російської національної бібліотеки та Держархіву Хмельницької області;
- проведено дослідження рукопису «Ведомость городам, местечкам, селениям и деревням Подольской губернии... 1830 г.» із фондів відділу рідкісної книги Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;
- сформовано збірник джерел з історії Кам'янця та його околиць середини і середини XVII ст.

Наукове значення одержаних результатів полягає у перспективі їх використання для створення узагальнюючих праць з історії Поділля нового часу, джерелознавства історії України та збірника джерел з історії Кам'янця та його околиць середини й другої половини XVII ст.; у розробці навчальних курсів і спецкурсів з джерелознавства історії України, історичного краєзнавства, а також у навчальному процесі при викладанні нормативних курсів української історіографії, джерелознавства історії України, спеціальних історичних дисциплін.

Основні положення і результати другого етапу дослідження узагальнено у наукових виданнях: Описи Подільської губернії кінця XVIII-початку XIX ст. / Укладачі, автори вступної статті С. А. Копилов, А. Б. Задорожнюк. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2011. – 124 с. – (10,4 др. арк.); Смолій В. Петро Дорошенко. Політичний портрет : наукове видання / В. Смолій, В. Степанков / НАН України. Ін-т історії України. – К. : Темпора, 2011. – 632 с. – (51,2 др. арк.), а також у 12 статтях в академічних часописах і збірниках матеріалів наукових конференцій (10,5 др. арк.). Загальний обсяг публікацій, які опубліковані за матеріалами досліджень, становить 71,7 др. арк.

3. НДР: «Дослідження сучасного стану стилістичної системи української мови як національної».

Керівник НДР: Марчук Людмила Миколаївна (доктор філологічних наук, професор).
Результати дослідження у звітному році:

- досліджено функціональний аспект фразеологічних одиниць у поетичному мовленні;
- з'ясовано шляхи введення їх у поетичний текст, взаємозумовленість з контекстом і трансформаційні процеси, які сприяють їх актуалізації;
- здійснено ідеографічний опис фразем західноподільських говірок на позначення явищ, ознак та процесів, пов'язаних із життям та діяльністю людини;
- визначено різні типи відношень між фраземами українського діалектного континууму, що свідчить про розгалужену систему синонімії та варіативності у фраземіці.

Отримані результати відображено у монографіях: Маркітантов Ю. О. Фразеологія в східнослов'янському поетичному мовленні / Ю. О. Маркітантов. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2011. – 148 с.; Коваленко Н. Д. Фаземіка говірок Західного Поділля / Н. Д. Коваленко. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – 176 с.; навчальних посібниках з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України: Марчук Л. М. Основи термінознавства : навчальний посібник / Л. М. Марчук, О. А. Корпусь, А. С. Попович. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – 224 с. – (13,02 арк.); Марчук Л. М. Види лінгвістичного аналізу в поясненнях та взірцях : навчальний посібник / Л. М. Марчук, Б. О. Коваленко, Н. М. Дзюбак та ін. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – 98 с. – (5,7 арк.); Коваленко Н. Д. Слова з язика, як бджоли з вулика. Матеріали до словника народних порівнянь подільських і волинських говірок Хмельниччини : навч. пос. / Н. Д. Коваленко. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький, 2011. – 144 с. – (8,37 арк.).

3. НАЙВАЖЛИВІШІ РЕЗУЛЬТАТИ ПРИКЛАДНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ, КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІ ПРИКЛАДНІ РОЗРОБКИ ТА НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЗА ПРІОРИТЕТНИМИ НАПРЯМАМИ РОЗВИТКУ НАУКИ І ТЕХНІКИ

а) важливі результати по закінчених у 2011 році науково-дослідних роботах

Пріоритетний напрям: збереження навколишнього середовища (довкілля) та сталий розвиток.

Тема: «Наукове опрацювання описів, схем, розроблення концепцій Дністровського, Південно-Українського, Сіверсько-Донецького, Бузького, Галицько-Слобожанського природних коридорів».

Виконавці – Центр заповідної справи, рекреації та екотуризму Державної екологічної академії післядипломної освіти, кафедра біології та методики її викладання К-ПНУ ім. І.Огієнка. Керівник – О.М. Смоляр, № Держ. реєстр. 0111U005209, термін виконання – 2011 р.

Здійснено наукове опрацювання описів, схем, розроблено концепції Дністровського, Південно-Українського, Сіверсько-Донецького, Бузького, Галицького-Слобожанського природних коридорів; визначено елементи екомережі, які розташовані вздовж р. Дністер на території України. Результати роботи використано для розробки регіональних схем екомережі відповідних областей у межах Дністровського, Південно-Українського, Сіверсько-Донецького, Бузького, Галицького-Слобожанського природних коридорів та Зведеної схеми екомережі.

Апробація досліджень здійснювалася в межах діяльності НПП "Подільські Товтри", установ, підпорядкованих Міністерству екології та природних ресурсів України.

б) найважливіші наукові досягнення, отримані в результаті виконання перехідних науково-дослідних робіт

Пріоритетний напрям: збереження навколишнього середовища (довкілля) та сталий розвиток.

Дослідження проводиться у межах Державної програми «Напрями розвитку та механізми формування економіки екологічнобезпечного землекористування в умовах ринкових земельних відносин» – державний реєстраційний № 0111U006654 / Підпрограма 03. «Розробка науково-методичних основ розвитку землеустрою та механізмів удосконалення системи державного земельного кадастру природоохоронних територій»: тема: "Розроблення проекту організації території національного природного парку «Подільські Товтри», охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів".

Виконавці – Державна екологічна академія післядипломної освіти; кафедра біології та методики її викладання К-ПНУ ім. І.Огієнка. Керівник – А. М. Третяк; № Держ. реєстр. 0111U006654/3 (2011-2012 рр.).

Розроблено новий проект організації території національного природного парку «Подільські Товтри», відповідно до якого відбуватиметься реорганізація функціональних зон парку (заповідної зони, зони регульованої рекреації; зони стаціонарної рекреації; господарської зони).

4. РОЗРОБКИ, ЯКІ ВПРОВАДЖЕНО У 2011 РОЦІ:

1. Патент на корисну модель № 61732 ПРИСТРІЙ ДЛЯ ЗАХИСТУ ОПАЛЕННЯ І ВОДОПОСТАЧАННЯ ВІД РОЗМОРОЖУВАННЯ.

Видано відповідно до Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі".

Зареєстровано в Державному реєстрі патентів України на корисні моделі 25 липня 2011 року.

Винахідники: Божок Аркадій Михайлович, Кримський Володимир Павлович.

Формула корисної моделі: Пристрій для захисту систем опалення і водопостачання від розморожування, що містить диференціюючий датчик температури з вихідною тягою, перший вентиль з нерухомою кришкою і з'єднанням різьбою шпинделем з обмежувачем переміщення, золотник і пружний елемент, підсумовуючий двоплечий важіль, нерухоме сидло, що взаємодіє зі шпинделем через пружний елемент, золотник, середню точку і одне плече підсумовуючого важеля, друге плече якого зв'язане з датчиком температури через вихідну тягу, який **відрізняється** тим, що в ньому додатково встановлено другий вентиль зі шпинделем і золотником з пружиною, а також замкнено гідравлічну передачу з приймальним з рухомим і нерухомим фланцями й виконавчим з першим і другим рухомими фланцями, сільфонами, сполученими між собою гідролінією, причому перший рухомий фланець виконавчого сільфона з'єднаний через пружину із золотником, другий рухомий фланець – зі шпинделем, а рухомий фланець приймального сільфона – з вихідною тягою.

2. Патент на корисну модель № 62164 **СПОСІБ РЕГУЛЮВАННЯ ЧАСТОТИ ОБЕРТАННЯ ПРИВОДА ЗЕМЛЕРИЙНОЇ МАШИНИ.**

Видано відповідно до Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі".

Зареєстровано в Державному реєстрі патентів України на корисні моделі 10 серпня 2011 року.

Винахідники: Божок Аркадій Михайлович, Мельник Василь Андрійович.

Формула корисної моделі: Спосіб регулювання частоти обертання привода землерийної машини, що включає регулювання дизеля при навантаженнях від холостого ходу до максимального значення за сигналами частоти обертання при постійному передаточному відношенні трансмісії привода, який **відрізняється** тим, що регулювання дизеля при навантаженнях від холостого ходу до встановленого номінального значення здійснюється за сигналами навантаження при постійних сигналах частоти обертання, а при навантаженнях більших встановлених – за сигналами частоти обертання при незмінному максимальному значенні навантаження і одночасно здійснюється регулювання частоти обертання трансмісії при навантаженнях від холостого ходу до максимального значення – за сигналами навантаження при перемінних значеннях її передаточного відношення.

3. Патент на корисну модель № 62175 **ДИФЕРЕНЦІАТОР ГІДРОПНЕВМОМЕХАНІЧНИХ СИГНАЛІВ.**

Видано відповідно до Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі".

Зареєстровано в Державному реєстрі патентів України на корисні моделі 10 серпня 2011 року.

Винахідники: Божок Аркадій Михайлович, Понеділок Вадим Віталійович.

Формула корисної моделі: Диференціатор гідропневмомеханічних сигналів, що містить підсумовуючий механізм у вигляді важеля з вихідною тягою, вузол приймання вхідних сигналів, з'єднаний через дросель з першим сільфоном і безпосередньо – з другим сільфоном через фланець, зв'язаний тягою з одним із кінців підсумовуючого важеля, а перший і другий сільфони і вузол приймання вхідних сигналів розміщені в окремих циліндричних напрямних втулках, жорстко зв'язаних з нерухомими фланцями, другий сільфон через рухомий фланець з'єднаний з середньою точкою підсумовуючого важеля, який **відрізняється** тим, що в ньому підсумовуючий механізм виконано у вигляді третього сільфона, розміщеного всередині другого сільфона в напрямній втулці, з'єднаний з його нерухомим фланцем і зв'язаного тягою з спільним рухомим фланцем першого і

другого сильфонів, які з вузлом приймання сигналів розміщені в спільній напрямній втулці і дистанційно установлений додатковий сильфонний вузол вихідних сигналів із сильфоном, з нерухомим і рухомим фланцями, причому нерухомий фланець гідролінійно зв'язаний з другим сильфоном, а рухомий фланець – з вихідною тягою.

4. Патент на корисну модель № 62909 **ГІДРАВЛІЧНИЙ ПРИВІД СИСТЕМИ ГАЛЬМУВАННЯ МОБІЛЬНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО ЗАСОБУ.**

Видано відповідно до Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі".

Зареєстровано в Державному реєстрі патентів України на корисні моделі 26 вересня 2011 року.

Винахідники: Божок Аркадій Михайлович, Кримський Володимир Павлович.

Формула корисної моделі: Гідравлічний привід гальмування мобільно-енергетичного засобу, що містить корпус з резервуаром і головним гальмовим циліндром, сполучені отворами, підпружинені впускний і випускний клапани і поршень, установлені в циліндрі, важіль гальмової педалі і шток, зв'язані з поршнем, і колісні гальмові циліндри, який **відрізняється** тим, що він додатково оснащений зовнішнім з перегородкою циліндром, жорстко з'єднаним одним торцем з корпусом, співвісно з головним циліндром, а протилежним торцем – з фланцем, з виконаними в ньому перепускними для повітря отворами, в яких установлені внутрішній циліндр, підпружинені і жорстко зв'язані між собою суцільний і порожнистий, рухомо посаджений на внутрішньому циліндрі, поршні, утворюючі зовнішнім циліндром, його перегородкою і головним циліндром першу, перегородкою і суцільним поршнем – другу, суцільним, порожнистим поршнями і внутрішнім циліндром – третю, а порожнистим поршнем, фланцем і внутрішнім циліндром – четверту порожнини, причому перша порожнина з головним циліндром сполучена через впускний і випускний клапани, з другою порожниною – через дросель, з третьою порожниною – безпосередньо через гідролінії, четверта порожнина через отвори – з атмосферою, а третя порожнина гідролінійно – з колісними гальмовими циліндрами.

5. Патент на корисну модель № 63078 **ФРИКЦІЙНИЙ ВАРІАТОР.**

Видано відповідно до Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі".

Зареєстровано в Державному реєстрі патентів України на корисні моделі 26 вересня 2011 року.

Винахідники: Божок Аркадій Михайлович, Мельник Василь Андрійович.

Формула корисної моделі: Фрикційний варіатор, що містить корпус з установленим з можливістю обертання підпружиненим диском, взаємодіючий з ним сферичний ролик з тягою механізму переміщення, приводний агрегат і механізм передачі з фланцем, вільно установленим на тязі, телескопічними тягами зв'язаними сферичними шарнірами з роликом і фланцем, зубчастою передачею, з'єднуючою фланець з приводним агрегатом, який **відрізняється** тим, що механізм передачі виконано у вигляді додатково установлених, діаметрально розміщених до ролика і паралельно до осі тяги двох шліцьових валів із зубчастими колесами з'єднаними через додаткове замикаюче зубчасте колесо, з приводним агрегатом і обладнаних шліцьовими втулками, з можливістю обертатися і переміщатися вздовж осі валів і фрикційно взаємодіяти із сферичним роликом.

6. Патент на корисну модель № 63111 **РЕГУЛЯТОР ЧАСТОТИ ОБЕРТАННЯ ПРИВОДА ЗЕМЛЕРИЙНОЇ МАШИНИ.**

Видано відповідно до Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі".

Зареєстровано в Державному реєстрі патентів України на корисні моделі 26 вересня 2011 року.

Винахідники: Божок Аркадій Михайлович, Мельник Василь Андрійович.

Формула корисної моделі: Регулятор частоти обертання привода землерийної машини, що містить дизель, механічний відцентровий вимірвач частоти обертання з вихідною тягою, орган паливopодачі, зв'язаний з тягою, робоче обладнання і привод, установлений між дизелем і робочим обладнанням, який **відрізняється** тим, що в ньому додатково установлено замкнену сильфонну гідравлічну передачу, в якій гідролінією сполучені вузол приймального сильфона з рухомим і нерухомим, з осьовим отвором, фланцями і вузол виконавчого сильфона з першим і другим рухомими фланцями і установленим між ними нерухомим фланцем з осьовим отвором, через який сполучається розділений виконавчий сильфон і з радіальним отвором, сполученим через гідролінію з осьовим отвором нерухомого фланця вузла приймального сильфона, причому перший рухомий фланець вузла виконавчого сильфона з'єднаний з тягою відцентрового вимірвача частоти обертання, а другий рухомий фланець – з органом паливopодачі, а в приводі додатково розміщений вимірвач навантаження, виконаний у вигляді співвісно розміщених ведучого і веденого валів з ведучою і веденою, жорстко з'єднаними між собою, півмуфтами, при цьому ведуча півмуфта з валом з'єднана через поздовжню, а ведена півмуфта з валом – через гвинтову, шарикові пари і додатково установлений гідравлічний демпфер, поршень з перепускними отворами і штоком якого розміщений у веденій півмуфті і жорстко зв'язаний з ведучим валом, причому ведена півмуфта через упорний підшипник взаємодіє з одним торцем пружини, другий торець якої впирається у фіксовану рухому опору, установлену на веденому валу, а додатково установлені механізми знімання і передачі сигналу навантаження з'єднують ведучу півмуфту з рухомим фланцем замкненої сильфонної передачі, а також в привод додатково установлений автоматичний клинопасовий варіатор з вхідним, з'єднаним з веденим валом вимірвача навантаження, валом, проміжним і вихідним валами з нерухомими й рухомими конусами з установленими між ними клиновими пасами, при цьому на проміжному валу рухомі конуси спарені, а на вхідному і вихідному валах конуси між собою зв'язані нижнім плечем двоплечого важеля, середня точка якого, з'єднана з нерухомою опорою, а верхнє плече через шатун, шток гідроциліндра, додатково установленого гідро підсилювача, і повзун змінювання передаточного відношення варіатора – з механізмами знімання і передачі сигналу величини навантаження.

7. Патент на корисну модель № 64213 **ДВОІМПУЛЬСНИЙ РЕГУЛЯТОР ЧАСТОТИ ОБЕРТАННЯ ДИЗЕЛЯ.**

Видано відповідно до Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі".

Зареєстровано в Державному реєстрі патентів України на корисні моделі 25 жовтня 2011 року.

Винахідники: Божок Аркадій Михайлович, Мельник Василь Андрійович.

Формула корисної моделі: Двоімпульсний регулятор частоти обертання дизеля, що містить підпружинений вузол корекції за крутним моментом, демпфер, підсумовуючий важіль і установлений між споживачем і джерелом енергії планетарний редуктор, зупинена ланка, якого зв'язана одним важелем з підпружиненим вузлом корекції і демпфером, а другим важелем, через систему важелів і тяг, з одним кінцем підсумовуючого важеля, другий кінець якого з'єднаний з відцентровим регулятором частоти обертання, а середня частина підсумовуючого важеля з'єднана з органом паливopодачі, і всмоктувальну в корпусі паливного насоса магістраль, який **відрізняється** тим, що в ньому додатково установлений вузол корекції тиску палива у всмоктувальній магістралі, утворений трьома сильфонами, розміщеними в спільній циліндричній напрямній втулці, жорстко з'єднаний з корпусом магістралі, і зв'язаними трьома рухомими фланцями, причому перший фланець через першу пружину взаємодіє з упором, третій через другу пружину зв'язаний з перепускним клапаном, а другий, з перепускним дроселем, через систему важелів і тяг з'єднаний з другим важелем планетарного редуктора.

5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ СТРУКТУРНОГО ПІДРОЗДІЛУ З КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ РОЗРОБОК

Відділ комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності було створено в університеті з метою ефективного використання інтелектуального потенціалу, посилення значень результатів інтелектуальної праці працівників університету, забезпечення сучасних методів організації та управління діяльністю у сфері інтелектуальної власності у 2004 році. В листопаді 2010 року за результатами перевірки фінансової діяльності університету КРУ Хмельницької області було зроблено припис, за яким штатний розпис університету слід було привести у відповідність до нормативів, затверджених Міністерством освіти і науки України, тому наказом ректора за № 7-ОД від 30 листопада 2010 р., відділ було ліквідовано. З 1 лютого 2011 року обов'язки, пов'язані з питаннями інтелектуальної власності, покладені на провідного фахівця юридичної служби університету Н.О. Блонську.

Упродовж 2011 року працівниками юридичного відділу здійснювався захист прав інтелектуальної власності як окремих науково-педагогічних працівників, так і закладу загалом. До Державного департаменту інтелектуальної власності було подано 14 заяв про видачу охоронних документів, 9 з яких на отримання патентів і 5 про отримання свідоцтв на службові твори, внаслідок чого університет отримав 8 патентів на винаходи і 4 авторських свідоцтва.

Реалізуючи концепцію захисту та інтересів університету як власника майнових прав на службові твори, відповідальний працівник юридичної служби здійснював контроль щодо реалізації прав університету на результати творчої діяльності, захисту особистих немайнових прав авторів на службовий твір, створення умов для розвитку творчої діяльності в університеті.

6. ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНУ РОБОТУ ТА ІННОВАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ, МОЛОДИХ УЧЕНИХ

Науково-дослідна робота молодих науковців і студентів у 2011 р. здійснювалась за координації Ради молодих учених і Студентського наукового товариства. Науково-дослідною та творчо-креативною роботою було охоплено понад 4300 студентів університету, які працюють у 261 науковому гуртку і проблемних групах, 7 творчих групах при наукових школах, науково-дослідних центрах і лабораторіях, а також у колективах із розробки комплексних, колективних наукових проєктів; 9 студентів брали участь у розробці держбюджетної та госпдоговірної тематики. До керівництва діяльності науково-дослідною роботою студентів були залучені майже всі науково-педагогічні працівники вищої кваліфікації.

Роботу аспірантів і молодих учених університету відзначено на державному рівні. Так, старший викладач кафедри журналістики О.І. Почапська-Красуцька стала лауреатом премії Кабінету Міністрів України за особливі досягнення молоді у розбудові України у номінації "За наукові досягнення"; аспірант кафедри зарубіжної літератури І.Ю. Голубішко є стипендіатом академічної стипендії Кабінету Міністрів України на 2011-2012 н.р.; доцент кафедри методики викладання фізики та ДТОГ О.М. Семерня виборала стипендію Кабінету Міністрів України для молодих вчених; аспірант кафедри дефектології І.Г. Саранча була фіналістом IV Всеукраїнського молодіжного конкурсу «Новітній інтелект України».

Певними успіхами відзначалась участь студентів у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт. У 2011 р. у відповідні базові вищі навчальні заклади було направлено 16 кращих робіт переможців університетського туру. Сім з них були удостоєні дипломів. Зокрема, Дипломом Першого ступеня нагороджений студент 5 курсу фізико-математичного факультету Олександр Толубець (науковий керівник – доктор фізико-

математичних наук, професор Конет І.М.) та дипломом Третього ступеня магістрант цього ж факультету Микола Павлюк (науковий керівник - кандидат фізико-математичних наук, доцент Гнатюк Ю.В.); Дипломом Другого ступеня – студентка 1 курсу факультету іноземної філології Романа Невмержицька (науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент Марчишина А.А.); Дипломами Третього ступеня нагороджені студентка 4 курсу факультету фізичної культури Анна Бала (науковий керівник – доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор Єдинак Г.А.) і студентка 5 курсу факультету психології Оксана Роман (науковий керівник – кандидат психологічних наук, доцент Бігун Н.І.). Заохочувальними дипломами нагороджені студенти 4 курсу факультету української філології та журналістики Зореслава Кашуба (I ступеня) та Наталія Півко (II ступеня) (науковий керівник – доктор філологічних наук, професор Марчук Л.М.).

3 студентки стали призерами II туру Всеукраїнської студентської олімпіади: студентка 5 курсу факультету української філології та журналістики Ольга Остапова (спеціальність "Українська мова та література", 2 місце); студентка 5 курсу факультету корекційної та соціальної педагогіки і психології Тетяна Юрчук (спеціальність "Корекційна освіта (за нозологіями)", 3 місце); студентка 5 курсу факультету іноземної філології Марія Літвінець (спеціальність "Російська мова та література", 3 місце).

З метою стимулювання подальших наукових досліджень молодих учених в університеті здійснено низку заходів, зокрема, проведення III наукової конференції молодих вчених, присвяченої 93-й річниці від дня заснування Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (19-20 жовтня 2011 р.); опублікування монографій молодих вчених та авторефератів дисертацій аспірантів і здобувачів (коштом університету); відрядження молодих учених на наукові конференції, школи, семінари (коштом університету); участь молодих учених у виконанні держбюджетних науково-дослідних робіт; преміювання аспірантів і здобувачів наукових ступенів у зв'язку із захистом дисертацій і отриманням дипломів кандидатів наук (упродовж року).

Статистичні дані щодо наукової діяльності студентів і молодих учених:

Таблиця 6.1

Роки	Кількість студентів, які беруть участь у наукових дослідженнях відсотків	Кількість молодих учених, які працюють у ВНЗ або науковій установі	Відсоток молодих учених, які залишаються у ВНЗ або установі після закінчення аспірантури
2009	80%	274	42,4 %
2010	85%	262	46,9 %
2011	85%	246	47,2 %

7. НАУКОВІ ПІДРОЗДІЛИ, ЇХ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ, РОБОТА ІЗ ЗАМОВНИКАМИ

У 2011 р. в університеті функціонувало 18 наукових шкіл, 11 науково-дослідних центрів, 25 науково-дослідних лабораторій. Приділялась увага вдосконаленню організаційної структури науково-дослідної, науково-технічної та інноваційної діяльності. Довели свою ефективність наукові лабораторії та центри, створені в університеті останніми роками: Центр дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України, Центр мовознавчих студій Інституту української мови НАН України, Центр дослідження природи Поділля, Центр огієнкознавства, Міжнародний науковий центр досліджень історії Центральної та Східної Європи, Науково-дослідний центр "Революція в суспільному житті України: проблеми методології, історії та історіографії", Міжнародний науковий центр досліджень історії образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва й архітектури, науково-дослідні лабораторії археології, етнології, напівпровідників, термоелектрики, історії соціально-педагогічної освіти України, організаційної психології, психології навчання, екомоніторингу, літературного

краєзнавства, ефективності праці, управління навчально-пізнавальною діяльністю, психологічного консультування і тренінгу, "Теорія та методика фізичного виховання та спортивного тренування", "Теоретико-методологічні засади дошкільного виховання і початкової освіти", "Жанри і стилі в історико-літературному процесі", "Гендерні профілактично-оздоровчі технології фізичного виховання та реабілітації", "Дидактика історії", "Історія, теорія і практика музичної інструментально-виконавської освіти", навчально-наукова лабораторія діалектологічних досліджень, навчально-методична лабораторія новітніх освітніх технологій, науково-навчальна лабораторія екології, навчальна лабораторія мультимедійних засобів та медіадизайну.

Визначними досягненнями історичної науки є напрацювання співробітників **Центру дослідження історії Поділля** Інституту історії України НАН України при Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка і членів наукової школи "Історичне краєзнавство та регіональні дослідження Правобережної України" (директор Центру і науковий керівник школи – академік УАІН, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, доктор історичних наук, професор Л.В. Баженов). Співробітниками Центру у 2011 р. опубліковано 5 монографій, 19 книг і брошур, 9 наукових збірників, 3 документальних видання, 6 навчальних посібники, 4 періодичних видання, 5 авторефератів, 212 наукових статей; їх загальний обсяг 905,5 друк. арк. Колектив Центру практикує видання навчальних посібників в електронній версії з метою їх використання студентами та учнями в комп'ютерних класах або на персональних комп'ютерах. Прикладом може слугувати електронне видання на компактдисках під грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України працівником Центру, професором Хоптяром Ю.А. навчальних посібників «Етнологія» (Кам'янець-Подільський : ПП Мошак М.І., 2011) та «Історична термінологія» (Кам'янець-Подільський : ПП Мошак М.І., 2011).

У межах діяльності **Центру мовознавчих студій** (керівник – Марчук Л.М., д.ф.н., професор) досліджувалися функціональні аспекти фразеологічних одиниць у поетичному мовленні; з'ясувалися шляхи введення їх у поетичний текст, взаємозумовленість з контекстом і трансформаційні процеси, які сприяють їх актуалізації; здійснено ідеографічний опис фразем західноподільських говірок на позначення явищ, ознак та процесів, пов'язаних із життям та діяльністю людини; визначено різні типи відношень між фраземами українського діалектного континууму, що свідчить про розгалужену систему синонімії та варіативності у фраземіці.

Отримані результати відображено у монографіях: Маркітантов Ю. О. Фразеологія в східнослов'янському поетичному мовленні / Ю. О. Маркітантов. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2011. – 148 с.; Коваленко Н. Д. Фаземіка говірок Західного Поділля / Н. Д. Коваленко. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – 176 с.; навчальних посібниках з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України: Марчук Л. М. Основи термінознавства : навчальний посібник / Л. М. Марчук, О. А. Корпусь, А. С. Попович. – Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький О.А., 2011. – 224 с. – (13,02 арк.); Марчук Л. М. Види лінгвістичного аналізу в поясненні та взірцях : навчальний посібник / Л. М. Марчук, Б. О. Коваленко, Н. М. Дзюбак та ін. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – 98 с. – (5,7 арк.); Коваленко Н. Д. Слова з язика, як бджоли з вулика. Матеріали до словника народних порівнянь подільських і волинських говірок Хмельниччини : навчальний посібник / Н. Д. Коваленко. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – 144 с. – (8,37 арк.).

З ініціативи працівників Центру в університеті проведено IV-у Міжнародну конференцію «Мова, культура і соціум у гуманітарній парадигмі» (Кам'янець-Подільський, 27-28 жовтня 2011 р.); круглий стіл: «Сучасні тенденції українського термінознавства», присвяченого 165-річчю від дня народження І.Г. Верхратського (Кам'янець-Подільський, лютий 2011 р.).

Для поглиблення теоретичних знань і практичних навичок студентів Центр забезпечує читання і проведення науково-теоретичних спецкурсів і спецсемініарів: а) синтаксис складного речення (проф. Марчук Л.М.); актуальні питання культури сучасного українського мовлення (доц. Попович А.С.); слово в художньому тексті (доц. Попович А.С.); семантична структура слова (Козак Р.В.); історія лінгводику в Україні (доц. Шеремета Н.П.); мовна картина світу (ст. викл. Беркешук І.С.); б) спецсемініари: синтаксичний аналіз на уроках мови в школі (Козак Р.В.). З метою навчально-методичного забезпечення вказаних спецкурсів підготовлено та опубліковано 5 навчально-методичних посібників, зокрема 2 з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

Діяльність **науково-дослідної лабораторії історії соціально-педагогічної освіти** у 2011 р. була спрямована на забезпечення органічного поєднання освіти і науки, дослідження історіографії соціально-педагогічної освіти південно-західного регіону України, науково-методичне забезпечення навчально-виховного процесу у вищій школі. Діяльність лабораторії була спрямована на виконання дослідницьких завдань, пов'язаних із дослідженням таких напрямків: історії та філософії соціально-педагогічної освіти (завідувач лабораторії, кандидат педагогічних наук, доцент Гурський В.А., кандидат педагогічних наук, доцент Присакар В.В.), освітньо-виховної діяльності Кам'янець-Подільського національного університету, як осередку освіти в Україні (завідувач кафедри педагогіки, кандидат педагогічних наук, доцент Франчука Т.Й., кандидат педагогічних наук, доцент Федорчук Е.І; кандидат психологічних наук, доцент Співак В.І.; завідувач кафедри, доктор педагогічних наук, професор Миронова С.П., кандидат педагогічних наук, доцент Попова Л.Б.); педагогічних персоналій (кандидати педагогічних наук, доценти Кучинська І.О., Конькова Т.І.); історії корекційної та соціальної педагогіки (завідувач кафедри логопедії і спеціальних методик кандидат психологічних наук, доцент Гаврилов О.В., завідувач кафедри соціальної педагогіки та практичної психології, кандидат педагогічних наук, доцент Мельник Л.П., старший викладач Сербалюк Ю.В.); розвитку дошкільного та шкільного інтегрованого та інклюзивного навчання дітей (завідувач кафедри дефектології, кандидат педагогічних наук, доцент Вержиковська О.М., доктор педагогічних наук, професор Миронова С.П., кандидати педагогічних наук, доцент Рудзевич І.Л., Асистент Козак А.В.), а також організацією науково-дослідницькою діяльністю студентів, магістрантів, аспірантів; рецензуванням авторефератів кандидатських і докторських дисертацій та наукових праць; наданням науково-методичної допомоги здобувачам з питань дослідження історії соціально-педагогічної освіти.

Члени лабораторії брали участь у роботі звітної наукової конференції викладачів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (квітень 2011 р.); Міжнародної науково-практичної конференції "Корекційна освіта: історія, сучасність та перспективи розвитку" (7-8 жовтня 2011 р.); Всеукраїнська науково-практична конференція "Актуальні проблеми соціального захисту дезадаптованих дітей та молоді" (лютий 2011 р.); регіонального науково-практичного симпозіуму "Освітня діяльність Софії Русової в Україні" (травень 2011 р.); Всеукраїнська науково-практична конференція "Проблеми девіантної поведінки: історія, теорія, практика" (травень 2011 р.) та інших.

Працюючи над проблемами удосконалення науково-методичного забезпечення викладання предметів соціально-педагогічного напрямку, члени лабораторії опублікували 6 навчальних та методичних посібників (Гурський В.А., Присакар В.В., Сербалюк Ю.В., Гаврилов О.В., Вержиковська О.М. та ін.) та понад 50 наукових та науково-методичних статей. Зокрема: з метою інтенсифікації навчально-виховного процесу з предметів соціально-педагогічного циклу членами лабораторії підготовлено низку навчально-методичних електронних посібників та опубліковано такі навчальні посібники. Зокрема: Гурський В.А. Педагогіка: Загальні основи педагогіки, теорія освіти і навчання. / В. А. Гурський, В. В. Присакар – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2011.– 204 с.; Гурський В. А. Педагогіка: Основи педагогіки, дидактика. : у 2-х кн. [Електронний ресурс] / В. А. Гурський, В. В. Присакар – Ка-

м'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. 2011. – Кн. 1– 244 с.; Сербалюк Ю.В. Основи соціалізації особистості : навчально-методичний посібник. / Ю. В. Сербалюк, О. М. Опалюк – Кам'янець-Подільський : ТОВ "Друк-сервіс", 2011. – 196 с. та ін.

У 2011 р. продовжував плідно працювати **Центр дослідження природи Поділля**, основним завданням якого є вивчення флори та фауни природи Поділля з метою збереження біорізноманіття. Проведено польові дослідження на території НПП «Подільські Товтри». Обстежено природні екосистеми (ліси, луки, степи, вапняково-кам'яністі відслонення, водні, болотні екосистеми). Проведено польове вивчення стану екосистем різного рівня трансформації, а також сформованих людиною культурних ценозів (полезахисні смуги, придорожні смуги), техногенні – кар'єри, відвали, сміттєзвалища тощо. Здійснено аналіз матеріалів управління охорони навколишнього середовища у Хмельницькій області. Проведено збір гербарію, колекцій мохів, фотографування та закладання пробних дослідних моніторингових площ. Викладачами кафедри, що беруть активну участь у роботі Центру, підготовлено та видано 82 наукових публікацій.

Співробітники **Міжнародного наукового центру досліджень історії образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва й архітектури** (керівник – Урсу Н.О. доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва і реставрації творів мистецтва) здійснювали дослідження образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва та архітектури Поділля. Було організовано та проведено II Міжнародну Інтернет-конференцію «Мистецька спадщина Поділля у контексті полікультурного європейського простору», у якій взяли участь всі викладачі кафедри, було запрошено науковців з вітчизняних вищих навчальних закладів, а також науковців із Польщі, Росії; Кам'янець-Подільський (26-28 жовтня 2011 р.). Співробітниками Центру, викладачами кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва і реставрації творів мистецтва захищено 3 кандидатських дисертації, здійснено понад 30 наукових публікацій, отримано більше 10 перемог на Всеукраїнських творчих конкурсах і виставках, що засвідчено відповідними грамотами і дипломами.

У 2011 р. плідно працювала **лабораторія організаційної психології** (керівник – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології праці та управління закладами освіти Сич В.М.). Лабораторія виступила організатором на базі університету I Всеукраїнського конгресу з організаційної та економічної психології «Актуальні проблеми розвитку організаційної та економічної психології в Україні», який було проведено спільно з лабораторією організаційної психології Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України 29 червня–2 липня 2011 р. Учасниками конгресу обговорювалися проблеми організаційної та економічної психології. Зокрема, було розглянуто питання щодо психології організаційного розвитку та управління змінами в організації, формування команди в організації, мотивації діяльності персоналу організації, професійного розвитку та професійної кар'єри в організації, організаційної ідентичності та відданості організації, організаційної культури, організаційного та соціально-психологічного клімату, ділового спілкуванні та переговорів в організації, професійного стресу та синдрому «професійного вигорання», психологічної готовності менеджерів до професійно-управлінської діяльності, розробки та впровадження психолого-організаційних технологій, основних напрямків розвитку економічної психології, психологічних проблем державних доходів, психології грошей, психології підприємництва та підприємницької поведінки, конкурентноздатності організації, психології маркетингу та реклами, психологічних аспектів економічної соціалізації та економічної культури, психології безробіття та зайнятості. Працівниками лабораторії здійснено 29 публікацій, у тому числі 4 навчально-методичних посібників.

У 2011-му р. в університеті створено **Навчально-наукову лабораторію педагогіки і психології вищої школи** (керівник – кандидат психологічних наук, доцент Савицька О.В.). Розроблено документальну базу діяльності навчально-наукової ла-

бораторії; підготовлено проекти угод про співпрацю з кафедрами практичної психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка та кафедрою педагогіки і психології Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти. За результатами науково-дослідної роботи здійснено 28 наукових публікацій, зокрема 3 навчальних та навчально-методичних посібники, один із яких (Дукевич Т.В. Психологія вищої школи: навч. посібник для студентів ВНЗ) – з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

8. НАУКОВЕ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ІЗ ЗАКОРДОННИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Відповідно до чинного законодавства міжнародна співпраця у 2011 році зосереджувалась навколо 9 основних напрямів: виконання державних програм, зокрема інформування громадськості про євроатлантичний вибір України та співпраці з закордонним українством; налагодження співпраці із зарубіжними організаціями, установами, фондами; здійснення грантової політики; проведення міжнародних конференцій, симпозіумів, круглих столів; наукове стажування; обмін викладачами та студентами; мовна практика та діяльність літніх шкіл; участь у заходах міжнародного характеру – фестивалях, конкурсах, виставках, спортивних змаганнях тощо; організація роботи наукових міжнародних центрів та спільних збірників наукових праць із зарубіжними установами та організаціями.

Університет співпрацює із 86 зарубіжними установами, організаціями та фондами 17 країн світу. Є членом Євразійської (квітень 2007 р.) та Міжнародної (квітень 2008 р.) асоціації університетів і співзасновником Консорціуму університетів України та Варшавського університету (2008 р.). Університет має 51 підписану угоду із зарубіжними партнерами.

9. ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАУКОВУ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ЗДІЙСНЮВАЛАСЬ СПІЛЬНО З НАУКОВИМИ УСТАНОВАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ ТА НАЦІОНАЛЬНИХ ГАЛУЗЕВИХ АКАДЕМІЙ НАУК

Кафедри історичного факультету плідно співпрацювали з науковцями Інституту історії України НАН України. Проф. Л.В. Баженов продовжував керувати Центром дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України, проф. В.С. Степанков входив до складу наукової ради журналу "Український історичний журнал". Проф. С.А. Копилов є членом редколегії часопису "Славистичний альманах".

Фізико-математичний факультет університету спільно з Інститутом кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України видає збірник наукових праць "Математичне та комп'ютерне моделювання" у двох серіях "Технічні науки" і "Математичні науки" (у 2011 р. вийшли чергові випуски в обох серіях).

Кафедрою фізики сумісно з Інститутом фізики напівпровідників НАН України створено та досліджено параметри термоелектричних модулів, оптичні властивості легованих скловидних напівпровідникових сполук, тонкі плівки халькогенідів для створення оптоелектронних пристроїв.

Лабораторія психології навчання університету та Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України продовжувала видання фахового збірника наукових праць "Проблеми сучасної психології". У звітному році здійснено 4 випуски збірника (Вип. 11, 12, 13, 14).

Спільно з Інститутом педагогіки НАПН України університет видає збірник наукових праць "Педагогічна освіта: теорія і практика", включеного до Переліку фахових видань. У 2011 р. вийшли друком випуски 7, 8, 9.

10. ЗАХОДИ, ЗДІЙСНЕНІ СПІЛЬНО З ХМЕЛЬНИЦЬКОЮ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЄЮ ТА СПРЯМОВАНІ НА ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ НАУКОВЦІВ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ ПОТРЕБ

Науково-педагогічні працівники університету були задіяні до створення Стратегії регіонального розвитку Хмельницької області на період з 2011 по 2020 рр. (затверджена рішенням Хмельницької обласної ради від 18 травня 2011 р, № 24-4/2011).

Викладачі 15-ти кафедр університету брали участь у проведенні спільних засідань Малої академії наук (листопад 2011 р. – березень 2012 р.). Проф. Конет І.М., Марчук Л.М., Урсу Н.О. були головами журі II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту наукових робіт членів Малої академії наук України (19-20.02.2011 р., м. Хмельницький);

Кафедра української мови забезпечувала проведення II і III етапів XI та XII Міжнародних конкурсів знавців української мови імені Петра Яцика.

Доцентом кафедри біології та методики її викладання Любінською Л.Г. виконувалась НДР «Розробка буферної зони Дністровського екологічного коридору» Метою дослідження є встановлення буферної зони в межах Хмельницької області, аналіз її цілісності та визначення перспектив її формування.

Викладачі кафедри психолого-медико-педагогічних основ корекційної роботи співпрацюють з облдержадміністрацією у напрямку: підготовки та рецензування науково-методичних посібників, зокрема посібників, підготовлених В.І. Шнайдер (методист Хмельницького інституту післядипломної педагогічної освіти); підготовки методичних семінарів для директорів і заступників директорів з виховної і навчальної роботи (Кам'янець-Подільський навчально-виховний комплекс з центром реабілітації слабкозорих дітей).

11. ВІДОМОСТІ ЩОДО ПОЛІПШЕННЯ РІВНЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ДОСТУПУ ДО ЕЛЕКТРОННИХ КОЛЕКЦІЙ НАУКОВОЇ ПЕРІОДИКИ ТА БАЗ ДАНИХ ПРОВІДНИХ НАУКОВИХ ВИДАВНИЦТВ СВІТУ ПРО ПАТЕНТНО-ЛІЦЕНЗІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Згідно з договором від 1 вересня 2010 року між Асоціацією користувачів Української науково-освітньої телекомунікаційної мережі "УРАН" та Кам'янець-Подільським національним університетом імені Івана Огієнка про надання телекомунікаційних й інформаційних послуг і взаємний обмін науковою інформацією в Українській та пан-Європейській науково-освітніх телекомунікаційних мережах "УРАН" та GEANT2 і про доступ до Інтернету локальну мережу нашого університету 13 вересня 2010 року фізично підключено до мережі "УРАН".

Згідно з договором між Асоціацією користувачів Української науково-освітньої телекомунікаційної мережі "УРАН" і Кам'янець-Подільським національним університетом імені Івана Огієнка про надання телекомунікаційних та інформаційних послуг і взаємний обмін науковою інформацією в Українській та пан-Європейській науково-освітніх телекомунікаційних мережах "УРАН" та GEANT2 з локальної мережі нашого університету можна отримати такі послуги:

- а) взаємний обмін інформацією між користувачами Мережі УРАН;
- б) доступ до ресурсів пан-Європейської науково-освітньої мережі GEANT2;
- в) взаємний обмін бібліографічною інформацією між науковими бібліотеками користувачів;
- г) проведення наукових і освітніх відеоконференцій між користувачами Мережі УРАН;
- д) проведення сеансів дистанційної освіти;

- е) забезпечення доступу з локальної мережі університету до кампусних мереж інших Користувачів Мережі УРАН у межах внутрішнього IP-адресового простору Мережі УРАН, що не маршрути-зується через Інтернет.

Для отримання послуг, викладених у пунктах а, в, е, необхідно укласти договір про співпрацю щодо обміну інформаційними ресурсами з їх власником (науковою установою, освітнім закладом, які також підключені до мережі “УРАН”). Пошук цих ресурсів здійснюють працівники університету та подають свої пропозиції щодо доцільності укладання угод про їх використання керівникам структурних підрозділів.

Перелік ресурсів пункту б є на сайті Асоціації УРАН (www.uran.net.ua) в розділі “Доступ до електронних наукових публікацій” (пункт “Авторизований доступ” <http://www.uran.net.ua/~ukr/frames.htm>).

Пункт г може бути реалізований за попередньою домовленістю з учасниками відеоконференцій та технічною службою Асоціації “УРАН” (консультації та виконання робіт проводить інформаційно-комп’ютерний центр університету).

Проведення сеансів дистанційної освіти (пункт д) можливе при наявності розробленої електронної системи дистанційної освіти з можливістю розміщення її на серверах університету або Асоціації “УРАН”.

У рамках цього Договору надаються послуги доступу до Інтернету з локальної мережі університету при налаштуванні браузера (Internet Explorer, Mozilla Firefox, Opera) на проксі-сервер 192.168.10.1 (в головному корпусі) для інших корпусів – автоматично.

12. ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНІ РОБОТИ, ЩО ВИКОНУЮТЬСЯ НА КАФЕДРАХ У МЕЖАХ РОБОЧОГО ЧАСУ ВИКЛАДАЧІВ

На всіх 49-ти кафедрах університету визначено колективні та індивідуальні теми наукових досліджень, які зафіксовано в планах роботи кафедри та в індивідуальних планах викладачів. Виконання планів науково-дослідної роботи фіксується у погодинному вимірі відповідно до обсягу навчально-педагогічного навантаження. До звіту включено аналіз виконання науково-дослідних проєктів на тих кафедрах, що увійшли до числа кращих кафедр університету згідно зі встановленим рейтингом.

1. Історичний факультет

Кафедра історії України

Колектив кафедри (керівник – кандидат історичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України Філінюк А.Г.) розробляв одну загальнокафедральну і 3 колективних („Історія української національної революції XVII століття” (науковий керівник – академік В.А. Смолій), „Вища педагогічна освіта на Хмельниччині” (науковий керівник – академік О.М. Завальнюк) та „Губинське літописне городище та його сільськогосподарська округа” (науковий керівник – професор В.І. Якубовський) і 44 індивідуальних тем, 12 із яких пов’язані з написанням докторських (Завальнюк О.М., Газін В.В., Комарніцький О.Б., Мельник Е.М., Трубочанінов С.В., Федьков О.М., Філінюк А.Г., докторанти – Маркова С.В., Олійник М.П., Олійник С.В., Опря І.А., здобувач Трембіцький А.М.) і 31 кандидатських дисертацій (асистент Степанков В.В. та аспіранти), написанням 15 монографій, 12 підручників і навчальних посібників, 20 методичних рекомендацій і розробок, підготовкою близько 200 статей, доповідей і повідомлень на наукові форуми.

Загальні результати науково-дослідної роботи колективу в 2011 році відображено у формі опублікованих 5 монографій, 9 книг, 4 підручниках і навчальних посібниках, 4 методичних розробках, 15 біобібліографічних покажчиків, брошурах, хрестоматіях, 5 статтях у фахових журналах, 85 статтях – у фахових збірниках (з них 69 викладачів, 16 докторантів і аспірантів), 4 закордонних статтях, 106 статтях у риз-

них наукових виданнях, тезах 7 доповідей на закордонних і міжнародних наукових форумах, 17 статтях студентів і магістрантів, керівниками яких виступали члени кафедр, загалом – 262 працях обсягом 484,7 друкованих аркуша у порівнянні з 2009 роком – 212 опублікованих праць обсягом 342,6 друкованих аркуша.

За результатами виконаної НДР в 2011 році по кафедрі історії України захищено 1 докторську дисертацію, 1 кандидатську дисертацію, рекомендовано до захисту 2 кандидатські дисертації і завершено написання 1 докторської.

Кафедра всесвітньої історії

Колектив кафедри працював над темою «Проблеми історії Поділля середини XVII – початку XX ст.: джерелознавчий та історіографічний аспекти» (керівник – доктор історичних наук, професор Копилов С.А.). Здійснено порівняльний аналіз описів Поділля кінця XVIII – початку XIX ст. із фондів відділу рукописів Російської національної бібліотеки (м. Санкт-Петербург) і Державного архіву Хмельницької області. Встановлено, що список «Опису Поділля» із фондів РНБ виконувався губернським землеміром К. Екстерном за дорученням подільського губернатора і призначався для вищих посадових осіб сенату. Проаналізовано нові джерельні матеріали, виявлені в низці архівів Польської республіки, що дозволяють більш повно реконструювати вторгнення польської армії у Правобережну гетьманщину і політику Петра Дорошенка (серпень-жовтень 1671 р.), участь П. Дорошенка у Кам'янецькій кампанії 1672 р. Виявлено і досліджено в низці приватних колекцій, у фондах відділу плакатів і листівок Російської національної бібліотеки, в фондах Кам'янець-Подільського Державного історичного музею заповідника, Національного історико-архітектурного заповідника документальні листівки кінця XIX – початку XX ст. з видами Кам'яця-Подільського. Проведено їх систематизацію і класифікацію за окремими видавцями і видами. Результати узагальнено в двох публікаціях. Опрацьовано матеріали із Державного архіву Хмельницької області, Кам'янець-Подільського миського архіву, Кам'янець-Подільського національного університету, особистого архіву професора А.О. Копилова та творчого доробку доктора історичних наук, професора О.М. Завальнюка. Результати дослідження відображено в 1 монографії, 1 книзі, 12 наукових статтях, 10 матеріалах конференцій.

2. Факультет української філології та журналістики

Кафедра історії української літератури та компаративістики

Колективна тема викладачів кафедри "Проблема традицій і новаторства в художній літературі" (керівник – Кудрявцев М.Г., доктор філологічних наук, професор). Одним із найважливіших аспектів є проблема історизму в літературі, зв'язок української класики із кращими надбаннями національної та світової філософської думки, віковими християнсько-етичними традиціями.

У рамках колективної теми досліджено проблему історизму в літературі, зв'язок української класики із кращими надбаннями національної та світової філософської думки, віковими християнсько-етичними традиціями. Доведено історико-генетичну та історико-функціональну роль літератури, духовних, соціально-етичних, ідейно-естетичних чинників української класики, її зв'язків зі світовою культурою, процесами національного визволення, науковою та художньою еволюцією. Досліджено літературно-художній розвиток, методів, стилів, напрямів усіх епох, національної самобутності як класичної спадщини, так і сучасного літературного процесу, видів мистецької взаємодії на всіх етапах соціально-економічного розвитку; літературно-краєзнавчий матеріал (Поділля, його культура, постаті). Результати відображено у 2 монографіях (1 з них колективна), 1 навчальному посібнику, у понад 20 статтях.

Кафедра журналістики

Колектив кафедри працював над загальнокафедральною колективною темою «Текст як структурна одиниця комунікації» (керівник – доктор філологічних наук,

професор Васків М.С.). У межах колективної теми викладачами кафедри журналістики досліджено структурні та стильові особливості творів українських та зарубіжних письменників ХХ ст.; історію становлення та розвитку української періодики у прикордонних містах України, її структурних особливостей і текстового наповнення; специфіку жанротворення у сучасній газетній періодиці; методи засвоєння епістолярної спадщини шістдесятників у творах сучасних українських письменників; методів та прийомів вивчення малих прозових жанрових форм у старших класах загальноосвітньої школи. Результати досліджень відображено у 1 монографії, 3 навчальних та навчально-методичних посібниках, 54 наукових статтях, 20 з яких опубліковано у закордонних виданнях, книзі спогадів «Пшов в дорогу за ластівками...»: спогади про Володимира Підпалого», збірнику «Народні ігри Поділля».

Кафедра української мови

Колектив кафедри працював над колективною темою "Лексичний атлас української мови". (керівник – завідувач кафедри, доктор філологічних наук, професор Л.М. Марчук). Результати дослідження: підготовлено програму-питальник, що уможливить зібрати матеріал з діалектної фраземіки та компонентів ФО; завершено роботу над укладанням словника обрядової лексики та фраземіки з Поділля та суміжних територій. За результатами дослідження опубліковано 1 монографію, матеріали до словника народних порівнянь подільських і волинських говірок Хмельниччини, 11 статей.

3. Факультет іноземної філології

Кафедра германських мов і зарубіжної літератури

Науково-педагогічні працівники кафедри працювали над колективною темою: "Поетика і типологія жанрів" (керівник – доктор філологічних наук, професор Кеба О.В.). Досліджено окремі закономірності розвитку світової літератури, особливості поетики і типології жанрів у творчості низки зарубіжних письменників (Дж. Джойс, В. Голдінг, Дж. Конрад та ін.), з'ясовано сутність художнього методу модернізму, своєрідність стильової системи, принципи образотворення, специфіку сюжетно-композиційної та просторово-часової організації літературно-художніх творів, своєрідність міфологізму й символіки, мовностильові та предметно-зображальні елементи поетики.

Результати дослідження відбилися у 2 монографіях, 6 навчально-методичних посібниках, зокрема 3 з грифом МОНМС України, 25 статтях. Викладачами кафедри захищено 2 кандидатських дисертації і одна дисертація прийнята до захисту.

Кафедра слов'янської філології та загального мовознавства

Викладачі кафедри працювали над колективною темою «Актуальні проблеми сучасної слов'янської філології» (керівник – доктор філологічних наук, професор – Абрамович С.Д.). Досліджуються: роль Біблії як інтертексту світової літератури, специфіки реалістичної інтерпретації біблійних тем у російській літературі 2-ї пол. ХІХ ст., проблеми праслов'янської міфології та сакрального лексикону; розвиток російської мови в синхронічному та діахронічному аспектах; духовний пошук російської літератури удвоє століть; актуальні проблеми сучасної полоністики; російсько-українські та інші мовнолітературні зв'язки. В межах теми вивчено семантичні та структурно-семантичні словотвірні зміни фразеологічних одиниць, їх зв'язки з похідними одиницями; проблему слова і фразеологізму в художньому мовленні, текстотворюючі фактори у романі А. Белого "Петербург"; досліджено міжривневі синтагматичні та парадигматичні відносини у дериваційних процесах, проблеми історичної деривації в слов'янських мовних системах, актуальні питання викладання російської мови в школах України. Результати досліджень викладено у 4 монографіях (1 з них колективна), 4 навчальних посібниках, 45 статтях, 28 матеріалах конференцій.

Кафедра іноземних мов

Упродовж звітного 2011 року кафедра іноземних мов проводила комплексне дослідження загальнокафедральної теми “Дослідження специфіки розвитку сучасної іншомовної освіти в умовах плюралінгвізму”. Розроблено та апробовано диференціацію певних етапів, спрямованих на формування навичок і вмінь формування професійних компетенцій студентів немовних факультетів: рецептивно-репродуктивний, репродуктивний, продуктивний; розроблено систему вправ з використанням новітніх методик викладання іноземних мов в умовах плюралінгвізму. Досліджено лексико-семантичні, структурні, функціональні засоби адекватної передачі асоціативно-інформативних зв'язків у текстах оригіналу та перекладу, що відтворюють особливості процесу вербалізації певних концептуальних ознак у когнітивному процесі на лінгвальному та паралінгвальному рівнях, враховуючи аломорфні та ізоморфні особливості мов оригіналу та перекладу. Встановлено, що використання кредитно-модульної системи навчання іноземних мов представлено в структурованих закінчених комплексах; суб'єкт – суб'єктні відносини між викладачем і студентами в навчальному процесі, індивідуалізація та диференціація навчання, активна участь студентів у навчальному процесі сприяли раціональній та ефективній роботі. У ході дослідження встановлено зв'язок між вибором засобів спілкування і ступенем включення суб'єкта в контекст взаємодії та показано, що за умов спеціальної організації навчання процес спілкування виступає спонукальним фактором, який сприяє самостійній роботі студентів в оволодінні ними іноземною мовою.

За результатами дослідження опубліковано 2 монографії, 3 навчальних посібники (з грифом МОНМС України), 18 статей, 15 матеріалів конференцій.

Кафедра німецької мови

Кафедра німецької мови працює над двома загальнокафедральними науковими темами: „Формування у студентів методичної компетенції вчителя іноземної мови”. Визначено сучасні тенденції педагогічної іншомовної освіти, відбір та систематизацію кращих методик і технологій навчання, пошук нових прийомів та методів з метою реалізації комунікативно-діяльного і культурологічного підходів до навчання німецької мови. Встановлено, що участь у діалозі культур сприяє підготовці до життя молоді у сучасному демократичному суспільстві. Вивчено та систематизовано сучасні тенденції іншомовної освіти та кращих методик і технологій іншомовного навчання з метою реалізації комунікативно-діяльного і культурологічного підходів до навчання німецької мови, а також дослідження таких питань як розвиток мовних здібностей, мотивації, уміння та впевненості молодих людей при контакті з новим мовним досвідом у їх позашкільному житті. Опубліковано 9 статей.

Друга колективна тема „Мова та мовлення: лінгвокультурологічний, комунікативний та дидактичний аспекти”. Досліджено низку мовознавчих проблем, пов'язаних з сучасним етапом розвитку німецької мови; переосмислено уже відомі лінгвістичні проблеми, розробки та дослідження актуальних проблем мовознавства на сучасному етапі. Визначено вибір нових методів; появою нових понять, категорій та нових теорій; посиленням інтересом до когнітивного та прагматичного аспектів мови, які розглядають мову як засіб комунікації та передачі культурно-історичної інформації в процесі спілкування людини із зовнішнім світом, як засіб вираження людських емоцій; психолінгвістичним підходом до вивчення мови як ментально-лінгвального комплексу і всього блоку проблем, пов'язаних з тим когнітивним шаром, який стоїть за комунікацією і значно його обумовлюють. За результатами дослідження опубліковано 8 статей.

Кафедра англійської мови

Колектив кафедри працював над колективною темою «Філологічний аналіз тексту та теоретичні основи інтенсифікації навчального процесу» (керівник – кандидат філологічних наук, доцент Халупко В.П.). Здійснено філологічний аналіз тексту у двох напрямках: лінгвістичному та літературознавчому. У функціонально-когнітивному аспекті про-

аналізовано: заперечення в англomовному дискурсі, особливості дієслів із категоріальним значенням полілокутивності, когнітивно-семантичні стратегії ефективності боротьби за владу в англomовному політичному дискурсі, семантична організація спеціальних мовних засобів позначення усмішки у сучасній англійській мові, заперечні аргументи в англomовному газетному дискурсі новин, заперечне представлення відношень сприйняття в американському газетному дискурсі новин, композиція англomовних газетних аналітичних текстів, вставлені конструкції як засіб компресії газетного тексту, текстотвірна роль артиклів в англійській мові, функціонування дискурсивної метафори концепту *СВРОПА* в американському медіа-тексті, пареміологічна концептуалізація «терпіння» в українській та англійській лінгвокультурах, категорія оцінності у англomовному політичному дискурсі, аксіологічні концепти американського політичного дискурсу, аспекти стереотипних характеристик гендерної диференціації англійського мовлення, характеристична функція вставлених конструкцій.

Досліджено твори англomовних письменників у таких аспектах: втілення концепту *МИСТЕЦТВО* у творчості Оскара Уйальда, міфопоетика Вільяма Голдінга, предметний світ у творах В. Скотта та Е. Т. А. Гофмана, антропонімічний простір англійської поезії нонсенсу, образ Фродо і домінантні архетипи трилогії «Володар пернів», просторово-часові характеристики «дублінців» Джеймса Джойса, історичне і міфопоетичне бачення часу в романах «Улісс» і «Фіннеганів помин» Джеймса Джойса, стилістичне функціонування лексико-тематичного поля «Landscape» («Seascape») в морських романах Дж. Конрада, парентезні конструкції у творах Джерома К. Джерома, семантизація концепту *МАГІЯ* в гіперреальному світі жанру фентезі, образ речі в європейській літературі, мотив як елемент і чинник архітектоніки творів В. Фолкнера, мотив і хронотоп у романі В. Фолкнера «В свою останню годину», мотив у рецентивно-оповідній стратегії Фолкнера, відображення гендерної специфіки соціальних ролей в оповіданні Енн Оуклі «Moth Stuff», своєрідність просторової організації сюжету роману «Улісс» Джеймса Джойса, мотив і часопросторова організація тексту у романістиці Фолкнера, роль метафори у створенні архітектурного образу у романі В. Скотта «Квентін Дорвард», проблема експліцитного та імпліцитного в речовому світі Е.Т.А. Гофмана.

В аспекті вивчення теоретичних основ інтенсифікації навчального процесу проаналізовано: педагогічні умови підвищення рівня підготовки вчителів іноземних мов у системі заочної освіти Великої Британії, комунікативні вправи – засіб підвищення ефективності засвоєння граматичних структур, передумови організації системи заочної освіти вчителів.

За результатами досліджень опубліковано 3 монографії, 2 навчально-методичні посібники з грифом МОНМС України, 13 навчально-методичних посібників, 50 фахових статей, 48 статей в інших наукових виданнях, 5 статей опубліковано у зарубіжних наукових виданнях, 35 матеріалів конференцій.

4. Фізико-математичний факультет

Кафедра алгебри і математичного аналізу

Колектив кафедри працював над темою «Деякі задачі математичного аналізу та математичної фізики» (керівник – доктор фізико-математичних наук, професор Конет І.М.). Одержано низку важливих результатів з проблем теорії наближень, теорії екстремальних задач, теорії керування, математичної фізики неоднорідних середовищ. Зокрема, вперше побудовано при найбільш загальних припущеннях у межах феноменологічної теорії теплопровідності точні аналітичні розв'язки алгоритмічного характеру стаціонарних і нестационарних крайових задач в кусково-однорідних (багатошарових) просторових середовищах, які описуються декартовою системою координат. За результатами дослідження одержано інтегральні зображення точних аналітичних розв'язків параболічних і гіперболічних крайових задач математичної фізики в кусково-однорідних областях, які описуються декартовою або циліндричною системами координат. Опубліковано 1 монографію, 1 препринт, 17 статей і 8 матеріалів конференцій.

Кафедра диференціальних рівнянь і прикладної математики

Кафедра диференціальних рівнянь і прикладної математики працює над колективною темою кафедри «Конструктивні методи розв'язування крайових задач диференціальних і диференціально-різницевих рівнянь» (керівник – завідувач кафедри доктор фізико-математичних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки Ю.В. Теллінський). Отримано низку нових результатів у теорії нескінченновимірних інваріантних тороїдальних многовидів злічених диференціально-різницевих рівнянь, що містять нескінченну кількість різнознакових відхилень аргументу, у тому числі знайдено достатні умови редукції задачі про побудову інваріантного тору у лінійному випадку до аналогічної задачі для системи, визначеної на скінченновимірному торі. Побудовано рівняння Фоккера-Планка-Колмогорова для щільності розподілу ймовірностей амплітуд і фаз коливань прямокутних і кругових мембран. Опубліковано за результатами дослідження 1 навчально-методичний посібник, 6 статей, 5 матеріалів конференції.

Кафедра інформатики

Кафедра працює над колективною темою «Методи оптимального керування динамічними системами на основі використання інтегральних математичних моделей», керівник: Федорчук В.А., доктор технічних наук, професор. Розроблено методiku термінального та оптимального керування динамічними системами на основі їх математичного опису з використанням інтегральних моделей. Отримано умови керованості та стійкості динамічної системи за її інтегральною моделлю. Використання інтегральних моделей при розв'язуванні зазначених задач дає змогу суттєво покращити показники стійкості та точності обчислень у випадку наявності у вхідних даних високочастотних завод. Захищено 1 докторську дисертацію. Опубліковано 1 монографію, 18 статей.

Кафедра методики викладання фізики та дисциплін технологічної освітньої галузі

Колектив кафедри працює над колективною темою «Об'єктивізація контролю навчально-пізнавальної діяльності учнів та студентів», керівник – Атаманчук П.С., доктор педагогічних наук, професор, академік АН ВО України. Спрогнозовано результати навчання з дисциплін фізико-математичної та технологічної освітніх галузей в умовах особистісно орієнтованого навчання та ступеневої освіти; спроектовано освітні (навчальні) середовища для різних освітніх галузей на основі особистісно-діяльнісного підходу; обґрунтовано дієвість і розробку цільових освітньо-професійних програм та освітніх стандартів у відповідності до орієнтирів Болонського процесу. Встановлено, що особистісно-діяльнісні еталонні вимірники якості знань є головними чинниками об'єктивного контролю в навчально-пізнавальній діяльності; управління навчально-пізнавальною діяльністю здійснюється на основі цілеорієнтування навчального процесу; бінарні цільові навчальні програми служать засобом управління процесом формування професійних якостей майбутніх учителів та ін.

Основні здобутки: розроблено технології прогнозування цілеорієнтацій та управління освітою в умовах особистісно орієнтованого навчання; ініційовано та проведено за тематикою досліджень міжнародну наукову конференцію (вересень 2011 р.); здійснено чергове видання щорічного збірника наукових праць. Результатом досліджень є опублікування 1 підручника, 1 монографії, 3 навчальних посібників. У рамках колективної теми викладачами кафедри опубліковано 79 наукових статей у наукових виданнях, з них 44 у фахових збірниках.

Кафедра фізики

Колективне дослідження викладачів кафедри фізики «Синтез та вирощування кристалів напівпровідникових сполук» (керівник – Криськов Ц.А., кандидат фіз.-мат. наук, професор) спрямоване на дослідження синтезу та вирощування кристалів напівпровідникових сполук. Відпрацьовано технологічні умови синтезу напівпрові-

дникових халькогенідних сполук, вдосконалено технологічні умови, створено технологічний пристрій для примусового перемішування компонентів сполук при їх синтезі, виготовлено дослідні зразки термоелектричних, фотоелектричних та тензорезистивних пристроїв. Виготовлено обладнання для навчальних лабораторій. Здійснено модернізацію та виготовлено нове обладнання навчальних лабораторій робіт для студентів фізико-математичного, природничого факультетів курсантів факультету військової підготовки. Синтезовано сполуки халькогенідних напівпровідників на замовлення Інституту прикладної фізики АН Молдови (м. Кишинів). Результати дослідження відображено у 18 публікаціях, у тому числі 4 за кордоном.

5. Факультет корекційної та соціальної педагогіки і психології

Кафедра психології освіти та управління навчальним закладом

Колектив кафедри працює над колективною темою: «Психологія вищої освіти» (керівник – кандидат психологічних наук, професор Дуткевич Т.В.). Розроблено психологічні основи активізації самостійної роботи, науково-дослідної діяльності, творчості студентів; з'ясовано сутність поняття “психологічний супровід”; встановлено співвідношення поняття “психологічний супровід” та “психологічна допомога”; виділено основні підходи до проблеми психологічного супроводу в психолого-педагогічній науці, а також основні технології, методи та специфіка здійснення психологічного супроводу у різні вікові періоди. Обґрунтовано необхідність психологічного супроводу професійного розвитку особистості на різних етапах професіогенезу. Досліджено різнопланові підходи вчених щодо визначення поняття «креативність», складових, основних параметрів креативного потенціалу, етапів та стадій креативного процесу; розглянуто особистісні риси, що характеризують креативний потенціал; визначено основні методи розвитку креативності сучасного керівника закладу освіти на різних етапах професійної підготовки: синектики, мозкового штурму, рішення творчих завдань, алгоритму розробки інноваційних рішень, методу навчання дією. Підготовлено 1 навчальний посібник, 12 статей, 6 матеріали конференцій, розроблено навчальну програму до виробничої практики магістрантів.

Кафедра загальної та практичної психології

Колективна тема кафедри: „Експериментальне дослідження психіки за показниками моторики”, керівник – професор Шинкарюк А.І. Здійснено аналіз становлення експериментального методу в психології. Досліджено шляхи застосування моторики в експериментальному вивченні психіки. Розроблено основні принципи експериментального дослідження психіки за показниками моторики. Запропоновано класифікацію методів дослідження психомоторики в експерименті. Виявлено можливість збільшення інтересу до виконання моторно-силової дії та збагачення її образу додатковою сенсорно-перцептивною інформацією шляхом застосування штучно створеної варіативності просторових характеристик рухів. Доведено, що збільшення орієнтовально-пошукової активності за рахунок зростання варіативності просторових характеристик позитивно впливає на образ дії. За результатами дослідження захищено 1 кандидатську дисертацію, опубліковано 12 статей у фахових виданнях, 8 матеріалів конференцій.

Кафедра логопедії та спеціальних методик

Колектив кафедри працював над темою «Використання сучасних методик та технологій у роботі з дітьми з порушеннями розумового та мовленнєвого розвитку». Керівник – кандидат психологічних наук, доцент Гаврилов О.В. Охарактеризовано детально різні категорії дітей з порушеннями психофізичного розвитку, в тому числі і дітей з помірною, тяжкою та глибокою розумовою відсталістю; проаналізовано сучасні підходи до організації навчально-виховної, корекційно-розвивальної, реабілітаційної роботи з різними категоріями дітей та дорослих з порушеннями психофізичного розвитку. Розкрито основні напрямки проведення діагностичного обстеження цих дітей та основних етапів корекційної роботи з ними. Результати відображено у 1 монографії, 4 навчальних посібниках, 11 статтях у фахових виданнях, 8 матеріалах конференцій.

Кафедра корекційної педагогіки та інклюзивної освіти

Працівники кафедри працюють над комплексною темою дослідження «Психолого-педагогічне забезпечення корекційної роботи з дітьми, що мають вади психофізичного розвитку». У 2011 році тема зареєстрована як комплексна (№ державної реєстрації 0111U006288). Керівник – доктор педагогічних наук, професор Миронова С.П. Розроблено зміст та методи педагогічної допомоги дитині раннього віку з особливостями психофізичного розвитку; підготовлено та опубліковано матеріали презентації досвіду роботи в галузі інклюзивної освіти молоді та дітей з особливими потребами. Здійснено модифікацію експериментальних методик та проведено з їхньою допомогою обстеження учнів 2-9 класів допоміжної школи (на базі Солобовецької спеціальної школи-інтернату) та загальноосвітньої школи (на базі Кам'янець-Подільської школи № 17). Вивчено особливості альтернативних форм піклування дітей-сиріт в Україні. Розроблено та вдосконалено програми соціального супроводу прийомних сімей і дитячих будинків сімейного типу. Проведено опитування й анкетування учнів та педагогів Кам'янець-Подільської школи-інтернату для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Опубліковано 2 навчальних посібники, 8 фахових статей, 6 матеріалів конференцій.

6. Педагогічний факультет

Кафедра методики музичного виховання, вокалу і хорового диригування

Колектив кафедри працював над колективною темою «Музичне мистецтво» (керівник – кандидат педагогічних наук, професор Яропуд З.П.). Розглянуто зміст і проблематику теорії і методики вивчення мистецтва, що сприяє удосконаленню навчальною процесу з музичних дисциплін, збагаченню дидактичної підготовки фахівців різних мистецьких спеціальностей. Досліджено узагальнюючі підходи до навчання музичного мистецтва, незалежно від рівня і ступеня мистецької освіти. Встановлено основні, закономірності навчання різних видів музичного мистецтва. Досліджено проблему фахової підготовки студентів до майбутньої роботи, розкрито зміст, умови та шляхи музично-теоретичної й практичної професійної спрямованості студентів. Результати дослідження впроваджено у навчально-виховний процес дисциплін музично-естетичного циклу. Підготовлено 3 навчальних посібники, 4 методичні рекомендації, 8 статей і 9 матеріалів конференцій.

Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації творів мистецтва

Колектив кафедри працював над кафедральною темою «Дослідження історії образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва й архітектури Поділля». Керівники – Урсу Н.О., доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва і реставрації творів мистецтва; Березіна І.В., кандидат архітектури, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва і реставрації творів мистецтва. Досліджено історію розвитку образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва Хмельниччини, культурно-мистецьку спадщину Поділля в художніх фотографіях Михайла Грейма; мистецтво графіки в художній культурі Кам'яниччини ХХ ст.; мистецьку спадщину Поділля у контексті полікультурного європейського простору; народне мистецтво і український авангард першої половини ХХ ст. на прикладі творчості подільського художника Олександра Грена. У рамках дослідження проведено II Міжнародну Інтернет-конференцію «Мистецька спадщина Поділля у контексті полікультурного європейського простору»; виставку студентських робіт Краків-Кам'янець; видано збірник наукових праць; захищено 2 кандидатських дисертації. Опубліковано 1 монографію, 1 навчальний посібник (Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України), 34 статті, 1 брошура, 1 посібник 32 матеріали конференцій.

Кафедра теорії, історії музики і гри на музичних інструментах

Колектив кафедри працював над кафедральною темою «Інструментальна підготовка майбутнього вчителя музики у системі вищої освіти», керівник – кандидат педагогічних наук, професор Лабунець В.М. Встановлено, що інструментальна підготовка у вищій школі є невід’ємним компонентом професійної підготовки майбутнього вчителя музики і має потенційно великі й водночас невикористані можливості для розвитку в студентів виконавських здібностей.

Досліджено концертмейстерську компетентність учителя музики: поняття і терміни; особливості методики навчання гри на хроматичній сопілці; основи педагогічно-виконавської майстерності майбутніх вчителів музики; просвітницькі вміння вчителя музики в умовах загальноосвітньої школи в Україні; музично-виконавську діяльність майбутнього вчителя музики як провідний засіб формування концертмейстерських навичок; педагогічні умови реалізації інтегративних зв’язків інструментально-виконавських дисциплін у фаховій підготовці майбутнього учителя музики; педагогічні умови формування музично-виконавської компетентності майбутнього учителя музики; особливості підготовки вчителя музики до керівництва шкільними народно-інструментальними колективами. Опубліковано 2 монографії; 3 навчальні посібники (1 з них з грифом МОНМС України); 2 методичні розробки, 8 статей у виданнях, які входять до переліку ВАК України (фахові); 1 стаття, опублікована у зарубіжних наукових виданнях; 8 тез доповідей.

Кафедра педагогіки та методик дошкільної і початкової освіти

Колектив кафедри працював над колективною темою «Сучасні проблеми загальнопедагогічної та методичної підготовки вихователів дитячих навчальних закладів та вчителів початкових класів», (керівник – кандидат педагогічних наук, професор Печенюк М.А.) Досліджено проблеми викладання загальнопедагогічних та фахових дисциплін у вищій школі, впровадження інноваційних технологій у практику дошкільних навчальних закладів та початкової школи, створення навчально-методичного забезпечення для викладання дисциплін кафедри. Результати досліджень відображено у трьох захищених членами кафедри дисертаціях, у 58 наукових статтях (5 з яких опубліковані у закордонних виданнях), 3 навчально-методичних посібниках, 3 програмах та методичних рекомендаціях, 10 доповідях на всеукраїнських, міжнародних та закордонних науково-практичних конференціях, міських та регіональних семінарах з проблем дошкільної та початкової освіти.

Кафедра мовознавчих дисциплін

Колектив кафедри працював над кафедральною колективною темою «Засоби увізнення зв’язного мовлення молодших школярів» (керівник – Карпалюк В.С., професор, кандидат філологічних наук, доцент). Розроблено методику збагачення мовлення молодших школярів образною лексикою, початковий курс української мови з урахуванням сучасних технологій організації комунікативної діяльності учнів початкових класів. Матеріали наукового дослідження включено до навчальних програм спецкурсів: «Лінгвістичний аналіз тексту», «Формування текстоутворювальних умінь в учнів початкових класів», «Функціонально-комунікативний аспект вивчення мовних одиниць», «Новітні технології розвитку комунікативної діяльності молодших школярів». Досліджено збагачення мовлення молодших школярів сонімами, ознаковими словами (в процесі вивчення прикметника); частини мови у функціонально-комунікативному аспекті. Підготовлено 2 навчальних посібники, 12 статей, 9 матеріалів конференцій.

Кафедра математики і природознавства з методикою викладання

Колектив кафедри працював над загальнокафедральною колективною темою «Удосконалення навчально-виховного процесу при вивченні математики в загальноосвітній школі» (керівник – кандидат педагогічних наук, доцент, Моцик Н.Д.). У межах колективної теми досліджено стимулювання пізнавальної активності учнів

початкових класів засобом проведення інтегрованих уроків, використання народознавчого матеріалу на уроках математики, формування практичних умінь та навичок при вивченні геометричного матеріалу, використання персонального комп'ютера, формування обчислювальних навичок учнів початкових класів засобами ігрових технологій. Результати досліджень відображено в 1 монографії, 3 навчальних та навчально-методичних посібниках, 24 наукових статтях.

7. Природничий факультет

Кафедра біології та методики її викладання

Кафедра працювала над колективною темою «Збереження Дністровських водноболотних угідь шляхом удосконалення менеджменту та участі громадськості» (керівник – кандидат біологічних наук, доцент Любінська Л.Г.). Проведено наукове дослідження сучасного стану біорізноманіття, ландшафтів, вивчення особливостей міграції птахів, видового різноманіття рослин. Вивчено антропогенний вплив на території ВБУ та виявлено загрози біорізноманіттю і екосистемам. Проведено визначення видового різноманіття, обстеження стану дерев зеленої зони міста в межах новопланівської частини м. Кам'янець-Подільського, створено картосхеми місць зростання дерев. Для покращення управління територіями і біоресурсами в результаті аналізу стану флори і фауни, впливів на їх стан, водне середовище будуть розроблено методичні рекомендації.

Кафедра анатомії, фізіології і валеології

Колектив працював над темою «Навчально-методичне забезпечення студентів ВНЗ з дисциплін медико-біологічного циклу у відповідності до вимог Болонського процесу» (керівник – кандидат біологічних наук, професор Плахтій П.Д.). Здійснено дослідження здоров'язберігаючого середовища учнів 11-13 років (загальноосвітніх шкіл та закладів нового типу). Досліджено мікробіоценоз захворювань що передаються статевим шляхом; обмін білків у школярів різної вікової категорії. Дано фізіологічну оцінку ефективності фізичного впливу на м'язовий апарат тулуба дітей зі сколіозами в межах оздоровчої методики Євмінова. За результатами наукових досліджень опубліковано 11 навчальних посібників, з них 3 з грифом МОНМС України, 3 науково-практичних видання. Результати досліджень використовуються викладачами ВНЗ при викладанні дисциплін медико-біологічного циклу, у навчально-виховному процесі ЗОШ м. Кам'янець-Подільського, написанні статей, тез і доповідей, дипломних і магістерських робіт студентами К-ПНУ ім. І. Огієнка.

Кафедра географії та методики її викладання

Колектив кафедри працював над колективною темою «Природа і природні ресурси Західної України» (керівник – кандидат педагогічних наук, професор Процик І.Г.). Проаналізовано методологічні проблеми простору-часу в географії і природознавстві та єдності географії. Встановлено ступені формування екологічного світогляду в процесі вивчення географічних дисциплін, запропоновано духовні принципи екологічного виховання. Складено кліматичну карту Поділля, картосхеми енергетичних ресурсів клімату Поділля. Зроблено оцінку кліматичних, агрокліматичних і рекреаційних ресурсів клімату. Розроблено концепцію територіально-рекреаційних систем в межах Хмельницької області та запропоновано шляхи активізації розвитку цього процесу. Визначено поліси тяжіння географічних систем вказаних сфер на базі географічних принципів організації дослідження. Показано практичний ефект від застосування в навчальному процесі. Проведено конструктивно-географічне оцінювання й аналіз лісів (лісового господарства Хмельницького обласного регіону), а саме загальна характеристика лісів (видовий, породний склад) та екологічний стан лісів. Оцінка ступеня збалансованості лісових господарств. Результати наукової роботи викладачів кафедри висвітлено у 57 публікаціях, з яких – 23 наукові статті, 2 статті опубліковано у зарубіжних наукових виданнях, 4 статті у виданнях, які входять до переліку ВАК України (фахові), 19 тез доповідей.

Кафедра загальної екології

Колектив кафедри працював над колективною темою «Біоіндикація та фітотомоніторинг водних і наземних екосистем» (керівник – кандидат біологічних наук, доцент Федорчук І.В.). Закінчено фітотомоніторингові дослідження малих річок національного парку «Подільські Товтри», що тривали три роки. Встановлено значний антропогенний пресинг на водні екосистеми не дивлячись на те, що водотоки знаходяться на природоохоронній території. Особливо це стосується р. Мукша, де відмічено вкрай негативний екологічний стан. На теперішній час продовжуються біоіндикаційні дослідження окремих водойм у межах Хмельницької області (ставки, озера, річки), а також ґрунтового покриву та підземних вод (джерела, криниці) у місцях найбільшого антропогенного забруднення «Подільських Товтр». Зроблено інтерпретацію результатів палінологічного (спорово-пилкового) аналізу голоценового балкового комплексу, розташованого на межиріччі Дністра і Прут, встановлено основні етапи розвитку рослинного покриву і ландшафтів та відповідні коливання кліматичних показників тепла й кількості опадів.

За результатами дослідження опубліковано 1 навчальний посібник, 25 статей, 24 матеріали конференцій.

8. Факультет фізичної культури

Кафедра теорії і методики фізичного виховання

Колектив кафедри працював над темою «Виховання прагнення до здорового способу життя у школярів» (керівник – Солопчук М.С., кандидат педагогічних наук, професор). Розглянуто засоби, форми, методи та методичні особливості організації фізичного виховання старшокласників в умовах навчального закладу та сім'ї з використанням здоров'язберігаючих технологій. Досліджено рівень фізкультурної освіти у дітей і батьків у ході сімейного фізичного виховання, стан здоров'я школярів з позицій системного підходу, висвітлення основних критеріїв визначення здоров'я школярів і оздоровчих методик фізичного виховання. Встановлено позитивний вплив використання засобів, форм, методів та методичних особливостей оздоровчої спрямованості в сім'ї та навчальному закладі на школярів. За результатами дослідження захищено 1 кандидатську дисертацію. Опубліковано 1 монографію, 5 навчальних посібників (1 з них з грифом МОНМСУ), 16 статей (12 з них у міжнародних виданнях), 18 матеріалів конференцій, створено 5 електронних відеопосібників.

Кафедра медико-біологічних основ фізичного виховання та фізичної реабілітації

Колективна тема кафедри «Вдосконалення фізичного виховання школярів із урахуванням здорового способу життя та гендерного підходу» (керівник – кандидат біологічних наук, професор Совтисік Д.Д.). Розглянуто методи вдосконалення фізичного виховання молоді як основа здорового способу життя в умовах гендерного підходу. Досліджено готовність майбутніх фахівців з фізичної культури до реалізації здоров'язберігаючих технологій у професійній діяльності в умовах гендерного підходу. Встановлено засоби вдосконалення фізичного виховання. За результатами дослідження захищено 1 кандидатську дисертацію, опубліковано 2 монографії, 1 посібник, 36 статей (10 з них у фахових виданнях), 14 матеріалів конференцій.

Кафедра спорту і спортивних ігор

Колектив кафедри працював над темою «Удосконалення засобів та методів фізичного виховання школярів у ЗОШ» (керівник – доцент Петров О.П.). Розглянуто методи вдосконалення фізичного виховання школярів для підвищення їх рухової активності та готовності до подальшої життєдіяльності. Досліджено методiku навчання і вдосконалення фізичних якостей школярів засобами спортивних та рухливих ігор. Встановлено засоби та методи вдосконалення фізичного виховання. За результатами дослідження опубліковано 1 монографію, 1 навчально-методичний посібник, 26 статей (6 з них у фахових виданнях), 10 матеріалів конференцій.

Кафедра легкої атлетики

На кафедрі розроблялись 2 колективні теми:

1. "Педагогічне обґрунтування фізичного виховання, спрямованого на підвищення рухової підготовленості та фізичної працездатності школярів" (керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Гурман Л.Д.). Розглянуто фізичну реабілітацію дітей старшого шкільного віку з порушенням постави і серцево-судинних захворювань; педагогічні умови підвищення фізичної підготовленості старшокласників ЗОШ у системі позакласної роботи. Досліджено рухову підготовленість та фізичну працездатність школярів 5-8-х класів, функціональний стан серцево-судинної і нервово-м'язової системи у школярів 5-8-х класів. Проведено заняття зі школярами експериментальних груп у ЗОШ 9, НВК №13, інтернат-ліцеї. Досліджено рухову підготовленість та функціональний стан організму учнів 5-8-х класів контрольних груп. Проведено підсумковий аналіз і опрацьовано статистичні матеріали досліджень, опубліковано 4 статті і 4 доповіді на наукові конференції.

2. "Педагогічне обґрунтування фізичного виховання, спрямованого на підвищення рухової підготовленості та фізичної працездатності школярів" (керівник – доцент Лішук В.В). Розглянуто рівень рухових здібностей студентів I-IV курсів з метою подальшого їх удосконалення засобами легкої атлетики; цілісний метод навчання в оволодінні технікою металних рухів; оптимізацію навчально-тренувального процесу бігунів на середні дистанції та бар'єристів; вдосконалення навчального процесу; професійно-педагогічна підготовка студентів до викладання легкої атлетики в школі. Досліджено ефективність і використання ритмової структури при вивченні металних рухів; використання методів та засобів для удосконалення фізичних якостей; послідовність конкретних завдань метання гранати та штовхання ядра. Встановлено рівень розвитку рухових здібностей студентів I-IV курсів; ефективність використання цілісного методу навчання в оволодінні технікою металних рухів; найбільш ефективні засоби та методи для оптимізації навчально-тренувального процесу бігунів на середні дистанції та бар'єристів; Проведено підсумковий аналіз і опрацьовано статистичні матеріали досліджень, опубліковано 4 статті і 6 доповідей на наукових конференціях.

9. Економічний факультет

Кафедра управління персоналом і туризму

Колектив кафедри працював над темою «Розвиток соціально-трудових відносин у сучасній економіці України» (керівник – кандидат економічних наук, доцент Стрельбицький П.А.). Здійснено інституціонально-категоріальний аналіз поняття «трудовий дохід», компенсаційної політики на промислових підприємствах України. Проаналізовано регіональні тенденції формування і розвитку трудових ресурсів Хмельниччини. Розроблено принципово нову модель формування трудових доходів з урахуванням сучасних глобалізаційних процесів. Досліджено рівень зайнятості населення регіону в сучасних умовах. Обґрунтовано необхідність формування та реалізації регіональної соціальної політики, спрямованої на подолання негативних тенденцій і оптимізацію процесів збереження та розвитку трудового потенціалу суспільства, що є особливо актуально в умовах сьогодення. Досліджено структуру ринку праці та проаналізовано вплив економіко-демографічних чинників на нього; фінансовий механізм людського капіталу в аграрній сфері економіки. Розроблено рекомендації щодо оцінки людського капіталу в сільському господарстві. Визначено основні показники розвитку малого підприємництва в Хмельницькій області, розкрито основні функції малого підприємництва в аграрній сфері, проаналізовано організаційно-правові форми та досліджено структуру малих форм господарювання зайнятих сільськогосподарським виробництвом в Україні. Результати за темою дослідження кафедри відображено в 3 розділі монографії «Соціально-економічний розвиток Хмельниччини в умовах трансформаційної економіки», 12 статтях, 14 матеріалах конференцій.

Кафедра економічної теорії

Колектив кафедри працював над темою «Проблеми трансформаційної економіки» (керівник – кандидат економічних наук, професор Латер Ю.С.). Вивчено структуру національного виробництва, інвестиційної діяльності держави приватного бізнесу, інфляційних процесів та шляхів зменшення індексу інфляції, соціальної сфери і життєвого рівня населення. Проаналізовано етапи становлення і трансформаційні перетворення в промисловості Хмельниччини, глибоко досліджено трансформаційні процеси в сільському господарстві, подано характеристику туристичного курортно-рекреаційного комплексу Хмельницької області, окреслено стратегії розвитку туристичної галузі, здійснено аналіз стану інноваційного розвитку області, оцінено перспективи подальшого розвитку науково-технічної та інноваційної діяльності Хмельниччини, приділено увагу розробці положень щодо перспектив соціально-економічного зростання регіону в перехідний період, соціально-економічним аспектам зовнішньоекономічної діяльності. В результаті проведених досліджень видано колективну монографію “Соціально-економічний розвиток Хмельниччини в умовах трансформаційної економіки”, 1 навчальний посібник, 11 статей, 12 матеріалів конференцій.

Кафедра економіки підприємства

Коллективна тема наукових досліджень викладачів кафедри «Особливості функціонування і прогнозування розвитку суб'єктів господарювання в сучасних умовах» (керівник – кандидат економічних наук, професор Каньоса М.І.). Досліджено особливості діяльності малого і середнього бізнесу в регіоні. Вивчено чинники, що впливають на ефективність діяльності підприємств малого і середнього бізнесу в регіоні; розроблено й обгрунтовано пропозиції щодо підвищення їх конкурентоспроможності. Проведено дослідження історії виникнення, розвитку та боротьби з фінансовими правопорушеннями і злочинами в економіці України в період 1991-2011 рр. Здійснено аналіз управління трудовими ресурсами сільськогосподарських підприємств на продовольчому ринку. Запропоновано заходи для вирішення соціальних проблем села (для закріплення молоді на селі); заходи для підвищення якісних професійно-кваліфікаційних параметрів; систему заходів для вдосконалення управління трудовими ресурсами в регіоні; заходи для ефективного використання трудових ресурсів сільськогосподарських підприємств. Результати дослідження кафедри відображено в 1 монографії, 2 навчальних посібниках, 4 методичних рекомендаціях, 14 статтях, 12 матеріалах конференцій.

10. Факультет військової підготовки

У 2011 році науково-педагогічні працівники факультету військової підготовки виконували 4 науково-дослідні роботи за шифрами: “Керівництво-3”, “Якість-2011”, “Стандарт”, “Перспектива-ВО”, а також дев'ять оперативних завдань за шифрами: «Підводник», «Тара», «Уніфікація», «Гейзер», «Вулкан», «Фонтан», «Джерело», «Пробіг», «Проект-1». Замовником НДР є Центральне управління інженерних військ ГУОЗ Збройних Сил України і Департамент військової освіти та науки України. Замовник оперативних завдань – Центральне управління інженерних військ ГУОЗ Збройних Сил України.

Основними напрямками наукових досліджень, які ведуться на факультеті, є вирішення актуальних проблем застосування інженерних військ; розвиток озброєння та військової техніки інженерних військ.

Упродовж 2011 року на факультеті було запатентовано 8 винаходів, подано 65 раціоналізаторські пропозиції, здійснено 37 публікацій. 1 науково-педагогічний працівник захистив кандидатську дисертацію, 5 отримали вчене звання доцента.

13. РОЗВИТОК МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ ДОСЛІДЖЕНЬ

Дані про потреби в унікальних наукових приладах та обладнанні іноземного виробництва вартістю понад 100 тис. грн.:

Таблиця 13.1

№ з/п	Назва приладу (українською мовою та мовою оригіналу) і його марка, фірма-виробник, країна походження	Обґрунтування потреби закупівлі приладу (обладнання) в розрізі наукової тематики, що виконується ВНЗ/науковою установою	Вартість, дол. США або євро
1.	Скануючий електронний мікроскоп JSM-6010LA, фірма-виробник JEOL, Ltd, Японія Scanning Electron Microscope JSM-6010LA, Manufacturer: JEOL, Ltd, Japan	Мікроскоп буде використано для дослідження морфології поверхонь напівпровідникових кристалів і плівок, квантових об'єктів та їх зв'язку з фізичними параметрами матеріалів й технологічними умовами їх отримання. Такі дослідження передбачені виконанням наукової тематики «Фізика і технологія напівпровідників» кафедри фізики	250420 дол. США
2.	Спектрофлуориметр QuantaMaster 40 з системою LaserStrobe, Photon Technology International, Англія QuantaMaster 40 with LaserStrobe system, Photon Technology International, England	Спектральний комплекс планується використати для проведення комплексних люмінесцентних досліджень квантових напівпровідникових точок і об'ємних напівпровідникових матеріалів, а також для дослідження часу життя носіїв заряду в енергетичних станах і властивостей збуджених рівнів. Такі дослідження передбачені виконанням наукової тематики «Фізика і технологія напівпровідників» кафедри фізики	118395 дол. США

14. ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

У 2011 р. ректорат, науково-дослідний сектор, відділ аспірантури і докторантури, деканати факультетів і кафедри, науково-дослідні центри, лабораторії та наукові школи університету провели значну роботу щодо забезпечення високої ефективності наукової діяльності університету.

Водночас в організації науково-дослідної роботи мають місце певні недоліки та невирішені проблеми: залишається низькою результативність наукової роботи на окремих кафедрах; низькою є частка науково-технічних розробок; незадовільною слід визнати роботу із наповнення спецфонду університету за рахунок господарської тематики і грантів, зокрема міжнародних; значним є відсоток науково-педагогічних працівників, які завершили навчання в аспірантурі, але не подали дисертації до захисту; потребують покращення показники участі студентів у всеукраїнських предметних олімпіадах та конкурсах студентських наукових робіт.

Основні труднощі в організації наукової роботи пов'язані з перехідним періодом від педагогічного до класичного спрямування навчальної і наукової діяльності університету. Для покращення показників наукової і науково-технічної роботи необхідно: 1) зміцнення матеріально-технічної бази наукових досліджень; 2) перегляд академічного навантаження викладачів на користь наукової складової; 3) збільшення обсягів фінансування науково-дослідних проєктів за рахунок більш активної участі структурних підрозділів у конкурсному відборі проєктів наукових досліджень і розробок за рахунок коштів Державного бюджету, в конкурсних програмах міжнародного співробітництва, а також за рахунок господарської тематики та отримання субвенцій з обласного бюджету.

15. ОСНОВНІ ПУБЛІКАЦІЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ УНІВЕРСИТЕТУ

15.1. Підручники, монографії, книги, історичні нариси

1. Абрамович С. Д. Біблія та формування сакрального простору європейської митецької культури / С. Д. Абрамович. – К. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2011. – 150 с.
2. Атаманчук В. П. Проблеми трагічного в українській драматургії 1910-1920-х років / В. П. Атаманчук. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2011. – 180 с.
3. Бабюк С. М. Педагогічні умови фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку у взаємодії дошкільного навчального закладу і сім'ї / С. М. Бабюк. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2011. – 192 с.
4. Баранник В. В. Кодирование трехмерных моделей видеокладов в инфотеле-коммуникационных системах / В. В. Баранник, В. П. Поляков, А. В. Слободянюк. – Каменец-Подольский : Калиграф, 2011. – 212 с.
5. Бенкендорф Г. Д. Тоталитаризм у дзеркалі мови / Г. Д. Бенкендорф. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2011. – 229 с.
6. Бігун Н. І. Психологічні умови особистісного розвитку підлітків з депресивними розладами / Н. І. Бігун. – Кам'янець-Подільський : ПП Медобори-2006, 2011. – 160 с.
7. Білоусова Т. П. Фразеологическая универбация в современном русском языке / Т. П. Білоусова. – Кам'янець-Подільський : ПП Заріцький, 2011. – 290 с.
8. Борисова Т. В. Підготовка студентів до естетичного виховання школярів засобами музичного театру / Т. В. Борисова. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г. 2011. – 220 .
9. Боршуляк А. М. Феномен символіки пасіонності епохи бароко та романтизму / А. М. Боршуляк. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2011. – 280 с.
10. Васьків М. С. Український еміграційний роман 1930-1950-х років / М. С. Васьків. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2011. – 186 с.
11. Волковинський О. С. Поетика епітета / О. С. Волковинський. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин О.В., 2011. – 350 с.
12. Гаврилова Н. С. Порушення фонетичного боку мовлення у дітей / Н. С. Гаврилова. – Кам'янець-Подільський : ТОВ Друк-Сервіс, 2011. – 200 с.
13. Громик А. П. Температурні поля в кусково-однорідних просторових середовищах / А. П. Громик, І. М. Конет, М. П. Ленюк. – Кам'янець-Подільський : Абетка – Світ, 2011. – 200 с.
14. Дзюбак Н. М. Неповне речення (комунікативний, семантичний і формально-синтаксичний аспекти) / Н. М. Дзюбак. – Кам'янець-Подільський Видавець Зволейко Д. Г., 2011. – 184 с.
15. Завальнюк О. М. Утворення і діяльність державних українських університетів (1917-1921 рр.) / О. М. Завальнюк. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2011. – 644 с.
16. Заїкін А. В. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до формування здоров'язберігаючої діяльності школярів на засадах гендерного підходу / А. В. Заїкін. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2011. – 196 с.
17. Зубаль М. В. Соматичний тип конституції та фізичні якості / М. В. Зубаль, Г. А. Єдинак. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйніцький А.О., 2011. – 285 с.
18. Каньоса М. І. Економіка засобів масової інформації: проблеми та шляхи їх розв'язання / М. І. Каньоса, А. М. Каньоса ; за ред. проф. М. І. Каньоси Кам'янець-Подільський : „СЕЛМА”, 2011. – 144 с.

19. Карамушка В. І. Управління водно-болотними угіддями Кам'янецького Придністров'я / В. І. Карамушка, Л. Г. Любінська, М. Д. Матвеев та ін. – Кам'янець-Подільський : ПП Мошинський, 2011. – 180 с.
20. Коваленко Н. Д. Фаземіка говірок Західного Поділля / Н. Д. Коваленко. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – 176 с.
21. Конет І. М. Гіперболічні крайові задачі в необмежених тришарових областях / І. М. Конет, М. П. Ленюк. – Львів, 2011. – 48 с. – (Препр. / НАН України, Ін-т прикладних проблем механіки і математики ім. Я. С. Підстригача; 01.11).
22. Копилов С. А. Описи Подільської губернії кінця XVIII – початку XIX ст. / С. А. Копилов, А. Б. Задорожнюк. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2011. – 124 с.
23. Кришталоук Г. А. Заперечення в англомовному дискурсі: лінгвокогнітивний аспект / Г. А. Кришталоук – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2011. – 184 с.
24. Кудрявцев М. Г. Біблія як інтертекст світової літератури / М. Г. Кудрявцев. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2011. – 428 с.
25. Кудрявцев М. Г. Концепції і міфи: питання історії та теорії літератури і компаративістики / М. Г. Кудрявцев. – 3-є вид., доповнене. – Кривий Ріг : Видавничий дім, 2011. – 360 с.
26. Кшевецький В. С. Валерій Брюсов і Микола Вороний: архітектоніка поетичного твору / В. С. Кшевецький. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2011. – 136 с.
27. Лозовий В. С. Правосвідомість селянства в період Української революції 1917-1920 рр. : історичний аспект / В. С. Лозовий. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2011. – 112 с.
28. Маринін І. Г. Народньо-інструментальне мистецтво Південно-Західного Поділля: ансамбль троїстих музик Олексія Беца / І. Г. Маринін, В. Ф. Олійник. – Кам'янець-Подільський : Видавець Зволейко Д. Г., 2011. – 320 с.
29. Маркітантов Ю. О. Фразеологія в східнослов'янському поетичному мовленні / Ю. О. Маркітантов. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2011. – 148 с.
30. Мартіна О. В. Семантико-синтаксична структура речення з інтерпсональними дієсловами / О. В. Мартіна. – Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2011. – 164 с.
31. Найчук А. В. Громадянські організації у дискурсі самоорганізації суспільства / А. В. Найчук ; за наук. ред. В. П. Беха. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. – 680 с.
32. Нямцу А. Є. Міфопоетика Вільяма Голдінга / А. Є. Нямцу, О. М. Литвинюк. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2011. – 232 с.
33. Описи Подільської губернії кінця XVIII – початку XIX ст. / укладачі, автори вступної статті С. А. Копилов, А. Б. Задорожнюк. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2011. – 124 с.
34. Опря А. В. Єпархіальні з'їзди православного духовенства та мирян України в 1917 р. / А. В. Опря. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2011. – 160 с.
35. Оптасюк О. М. Рід *Linum L.* у флорі України / О. М. Оптасюк, М. В. Шевера. – К. : Альтерпрес, 2011. – 250 с.
36. Організаційно-методичні основи фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів / В. І. Мудрік, О. З. Леонов, І. В. Мудрік, А. І. Ільченко, Є. П. Козак – К. : Пед. думка, 2011. – 192 с.
37. Пісенні жарти з Поділля. Матеріали навчально-наукової лабораторії етнології Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / уклад.: Н. Д. Коваленко, Т. І. Колотило, В. В. Щегельський – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – Вип. 2. – 306 с.

38. Попадинець О. О. Історична романістика Вальтера Скотта і Михайла Старицького: проблема типологічного підходу / О. О. Попадинець. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький, 2011. – 240 с.
39. Предборська І. М. Філософсько-педагогічні експлікації Біблії В. Зеньковським // Біблія як інтертекст світової літератури : колективна монографія / І. М. Предборська ; за ред. проф. С. Д. Абрамовича. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2011. – С. 198-208.
40. Рибак І. В. Здійснення насильницької політики розселення на Поділлі та Південно-Східній Волині (друга половина 20-х – перша половина 30-х років / І. В. Рибак, А. Ю. Матвеев. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин О.В., 2011. – 195 с.
41. Савчук В. О. Становлення та функціонування єврейської школи в Україні у 1920-х – 1930-х рр.: проблеми, протиріччя, згорання / В. О. Савчук, Н. Л. Кротік. – Кам'янець-Подільський, 2011. – 264 с.
42. Свідер І. А. Предметний світ у творах В. Скотта та Е.Т.А. Гофмана / І. А. Свідер. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2011. – 160 с.
43. Смалько О. А. Захист інформаційних ресурсів / О. А. Смалько. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – 704 с.
44. Смолій В. А. Економічна історія України. Історико-економічне дослідження : в 2 т. / В. А. Смолій, В. С. Степанков. – К. : Ніка-Центр, 2011. – Т.1. – 694 с.
45. Смолій В. А. Петро Дорошенко. Політичний портрет : наукове видання / В. А. Смолій, В. С. Степанков ; НАН України. Ін-т історії України. – К. : Темпора, 2011. – 632 с.
46. Соціально-економічний розвиток Хмельниччини в умовах трансформаційної економіки / Ю. С. Латер, І. В. Музичук, В. С. Поліщук, О. П. Свідер, П. А. Стрельбіцький, О. М. Тігаренко ; за заг. ред. проф. Ю. С. Латера – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин О.В., 2011. – 211 с.
47. Технології професійної орієнтації населення в умовах ринку праці / Н. А. Побірченко, Н. І. Литвинова, В. В. Синявський, О. Л. Мерзлякова, Г. П. Татаурова, Є. В. Єгорова, І. Б. Марченко, А. М. Шевенко, В. В. Кобченко. – К. : НАПН України, 2011. – 389 с.
48. Трофименко А. О. Формування навчальних компетентностей майбутнього вчителя іноземних мов / А. О. Трофименко. – Кам'янець-Подільський, 2011. – 210 с.
49. Федьков О. М. Селянству – влада і земля!: Всеросійський селянський союз в Україні у 1905-1907 рр. / О. М. Федьков, В. О. Магась. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2011 – 320 с.
50. Членистоногі природного заповідника «Розточчя» / В. Б. Різун, Ю. М. Геряк, А. Я. Гірна, Р. Й. Годунько, Ю. В. Канарський, І. Я. Капрусь, І. Б. Коновалова, А. В. Ліщук, В. В. Мартинов, О. В. Мартинов, О. Ю. Мателешко, В. В. Меламуд, Т. В. Нікуліна, Т. І. Пушкар, Г. В. Стрянець, В. А. Трач, Р. А. Філик, В. О. Чумак, Ю. Ю. Шрубівич, Т. П. Яницький. – Львів, 2011. – 395 с.

15.2 Навчально-методичні посібники, методичні розробки

1. Авдеюк П. І. Елементи теорії алгоритмів : навч. посіб. / П. І. Авдеюк. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – 34 с.
2. Адамовський В. І. Основи права. : навчальний посібник / В. І. Адамовський. – Кам'янець-Подільський : Пп ХВМ «Медобори», 2011. – 290 с.
3. Андрієвська Г. А. Самостоятельная подготовка к занятиям по современному русскому языку : навчально-методичний посібник / Г. А. Андрієвська. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП. Зволейко Д. Г., 2011. – 79 с.

4. Андрієвська Г. А. Современный русский язык. Контрольные работы : навчально-методичний посібник / Г. А. Андрієвська. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2011. – 48 с.
5. Атаманчук В. П. Проблемы трагического в украинській драматургії 1910-1920-х років : навчальний посібник / В. П. Атаманчук. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – 124 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України)**
6. Атаманчук П. С. Безпека життєдіяльності (теоретичні основи) : навчальний посібник / П. С. Атаманчук, В. В. Мендерецький, О. П. Панчук, О. Г. Чорна. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – 204 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України)**.
7. Атаманчук П. С. Безпека життєдіяльності : навчальний посібник / П. С. Атаманчук, В. В. Мендерецький, О. П. Панчук, О. Г. Чорна. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 276 с.
8. Атаманчук П. С. Дидактичне забезпечення семінарських занять з курсу "Методика навчання фізики" (загальні питання) : навчально-методичний посібник / П. С. Атаманчук, О. М. Семерія, Т. П. Поведа. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. – 392 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України)**.
9. Бабюк С. М. Теорія і методика гімнастичних загально розвиваючих вправ / С. М. Бабюк. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2011. – 140 с.
10. Бабюк С. М. Теорія і методика гімнастичних організуючих вправ / С. М. Бабюк. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2011. – 72 с.
11. Бабюк Т. Й. Організація дослідницько-експериментальної діяльності дітей у природі : навчально-методичний посібник. / Т. Й. Бабюк. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин, 2011. – 50 с.
12. Бец О. Д. Свята Україна моя: Вибрані хоріві твори. / О. Д. Бец. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Цвігайло М. М., 2011. – 84 с.
13. Бігун Н. І. Профілактична робота в практичній психології : навчально-методичний комплекс дисциплін / Н. І. Бігун. – Кам'янець-Подільський : Медобори – 2006, 2011. – 108 с.
14. Бігун Н. І. Соціальна психологія : навчально-методичний комплекс дисциплін / Н. І. Бігун. – Кам'янець-Подільський : Медобори – 2006, 2011. – 108 с.
15. Білоусова Т. П. Риторика : навчально-методичний посібник / Т. П. Білоусова. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – 256 с.
16. Боднарчук Т. В. Білінгвальна освіта : навчально-методичний посібник / Т. В. Боднарчук. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – 127 с.
17. Бурдаківська Н. М. Ділова українська мова : навчально-методичний посібник / Н. М. Бурдаківська, Г. В. Горох. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин О. В., 2011. – 320 с. – (18,6 арк.)
18. Бурдаківська Н. М. Мовний аналіз (схеми та зразки мовних розборів) : навчально-методичний посібник / Н. М. Бурдаківська. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2011. – 64 с.
19. Бурковський А. П. Малий і середній бізнес : навчально-методичний посібник / А. П. Бурковський. – Кам'янець-Подільський : Вид-во ПАТ «ОВЦ», 2011. – Т. 2. – 695 с.
20. Бурковський А. П. Малий і середній бізнес. : навчально-методичний посібник / А. П. Бурковський. – Кам'янець-Подільський : Вид-во ПАТ «ОВЦ», 2011. – Т. 1. – 448 с.

21. Васьків М. На підступах до роману (1920-і – початок 1930-х років) : навчальний посібник / Микола Васьків. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2011. – 384 с.
22. Вонсович Г. Б. Навчально-методичний посібник : Державна атестація з політології (освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр) / Г. Б. Вонсович. – Кам'янець-Подільський : Комп'ютерно-інформаційна лабораторія історичного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, 2011. – 92 с.
23. Гаврилов О. В. Спеціальна методика математики в допоміжній школі / О. В. Гаврилов. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2011. – 184 с.
24. Ганаба С. О. Місто – Кам'янець-Подільський / С. О. Ганаба. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2011 – 186 с.
25. Ганаба С. О. Філософія: практикум для самостійної роботи студентів : навчальний посібник / С. О. Ганаба, М. П. Плахтій. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – 96 с.
26. Гевчук Н. С. Організація виховної роботи з дітьми трудових мігрантів в умовах загальноосвітнього навчального закладу : навчально-методичний посібник / Н. С. Гевчук. – Кам'янець-Подільський, 2011. – 128 с.
27. Героїчний епос західноєвропейського середньовіччя : навчальний посібник / [упоряд.: П. Л. Шулик, І. Ю. Голубішко]. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2011. – 132 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України)**.
28. Глушковецький А. Л. Історіографія історії народів Росії : навчально-методичний посібник для студентів історичного факультету заочної форми навчання спеціальності 7.030301 Історія / А. Л. Глушковецький. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – 70 с.
29. Гнатенко О. С. Математика. Практикум : навчально-методичний посібник / О. С. Гнатенко. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2011. – 160 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України)**.
30. Гнатюк Ю. В. Подвійний інтеграл та його застосування : методичні рекомендації / Ю. В. Гнатюк, В. А. Сорич, Н. М. Сорич. – Кам'янець-Подільський : ПП Медобори, 2011. – 40 с.
31. Годич В. І. Лінійна алгебра : навчальний посібник / В. І. Годич, Ю. В. Гнатюк. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2011. – Ч. 2: Лінійні простори. Дослідження систем лінійних рівнянь. Лінійні оператори. Білінійні квадратичні форми. – 161 с.
32. Гончарук Н. М. Методика організації роботи практичного психолога : навчально-методичний комплекс дисципліни / Н. М. Гончарук. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2011. – 250 с.
33. Гончарук Н. М. Психологічний спецпрактикум зі спецкурсів : навчально-методичний посібник / Н. М. Гончарук. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2011. – 102 с.
34. Гордій Н. М. Методичні вказівки до лабораторних занять з дисципліни «Екологія рослин» : навчальний посібник / Н. М. Гордій, Н. В. Рубановська. – Кам'янець-Подільський : Мошинський В. С., 2011. – 60 с.
35. Горох Г. В. Основи комунікативної лінгвістики : навчально-методичний посібник / Г. В. Горох. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2011. – 40 с.
36. Горох Г. В. Українська мова: Збірник вправ із синтаксису та пунктуації : навчально-методичний посібник / Г. В. Горох. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2011. – 40 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України)**.

37. Гоцуляк Н. Є. Повсякденне та професійне життя військовослужбовця. Практичний курс з англійської мови : [навчальний посібник] / Н. Є. Гоцуляк, О. П. Мащенко. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2011. – 72 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України)**.
38. Громик Л. І. Методика навчання української літератури : навчальний посібник / Л. І. Громик, Н. О. Лаврусевич. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – 140 с.
39. Гудима Н. В. Словник іншомовізмів української постмодерної прози : навчальний посібник / Н. В. Гудима. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – 208 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України)**.
40. Гуменюк А. О. Нова історія країн Західної Європи і Америки (1640–1870 рр.) : методичні рекомендації до семінарських занять / А. О. Гуменюк. – Кам'янець-Подільський : КПНУ, 2011. – 38 с.
41. Гуменюк Ж. Г. Латинська мова: Навчальний посібник для студентів гуманітарних факультетів. / Ж. Г. Гуменюк, Т. В. Сторчова – 3-є вид., переробл. – К. : Вид-во «Кондор», 2011. – 340 с.
42. Гуменюк І. Д. Робочий зошит для виконання лабораторних робіт з дисципліни «Фізіологія рослин» для студентів природничого факультету : методичні вказівки / І. Д. Гуменюк – 2-е вид., змін і доп. – Кам'янець-Подільський, 2011. – 76 с.
43. Гурман Л. Д. Атлетизм у школі : навчально-методичний посібник / Л. Д. Гурман, В. М. Гоншовський. – Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – 113 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України)**.
44. Гурман Т. Л. Prepositions Inside Out : навчально-методичний посібник для вивчення прийменників сучасної англійської мови / Т. Л. Гурман, Н. О. Мамчур, С. М. Федірко. – Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – 109 с.
45. Гурський В. А. Педагогіка: загальні основи педагогіки, теорія освіти і навчання : навчальний посібник / В. А. Гурський, В. В. Присакар. – Кам'янець-Подільський : Медобори – 2011. – Кн. 1. – 204 с.
46. Дворницька Н. І. Основи лінгвокультурології (збірка вправ) : навчальний посібник / Н. І. Дворницька. – Кам'янець-Подільський : ПП Зарицький А. М., 2011. – 52 с.
47. Дворницька Н. І. Основи лінгвокультурології : навчальний посібник / Н. І. Дворницька. – Кам'янець-Подільський : ПП Зарицький А. М., 2011. – 64 с.
48. Державний (тестовий) іспит з психології : навчально-методичний посібник / [укладачі: О. В. Савицька, Л. М. Співак]. – Кам'янець-Подільський : ПП Медобори-2006, 2011. – 80 с.
49. Думанська Т. В. Границя послідовності. Границя функції. Методичні матеріали для самостійної роботи курсантів факультету військової підготовки. Індивідуальні завдання / Т. В. Думанська, Є. А. Захарець. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2011. – 15 с.
50. Думанська Т. В. Лабораторні роботи з математичного аналізу. Методичні матеріали для виконання лабораторних робіт на факультеті військової підготовки. Індивідуальні завдання / Т. В. Думанська, Є. А. Захарець. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2011. – 31 с.
51. Дуткевич Т. В. Психологія вищої школи (курс лекцій) : навчально-методичний посібник / Т. В. Дуткевич, Н. П. Максимчук. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – 224 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України)**.
52. Душанова Т. В. Короткий тлумачний словник-довідник: Техноекологія / Т. В. Душанова, І. В. Гарашук, Л. Г. Любінська – Кам'янець-Подільський, 2011. – 233 с.

53. Завальнюк О. О. Особливості дошкільної інтегрованої та інклюзивної освіти дітей з вадами психофізичного розвитку» на факультеті корекційної та соціальної педагогіки і психології / О. О. Завальнюк. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори – 2006» 2011. – 20 с.
54. Заводовський А. А. Українське націєтворення (кінець XVIII – початок XXI століття) : навчальний посібник / А. А. Заводовський. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький, 2011. – 148 с.
55. Заводовський А. А. Хрестоматія з історії України другої половини XIX – початку XX ст. / А. А. Заводовський. – Кам'янець-Подільський, 2011. – Кн. II : Соціал-демократія – 248 с.
56. Заїкін А. В. Біомеханіка: практикум / А. В. Заїкін. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друк-Сервіс», 2011. – 48 с.
57. Каньоса М. І. Економіка підприємства : навчально-методичний посібник для підготовки до державного екзамену з фаху підготовки спеціаліста за напрямом 0305. «Економіка і підприємництво» денної та заочної форм навчання / М. І. Каньоса, А. М. Каньоса ; за ред. проф. М. І. Каньоси. – Кам'янець-Подільський : „СЕЛМА”, 2011 – 62 с.
58. Каньоса М. І. Економіка підприємства : методичні рекомендації щодо виконання та захисту дипломних робіт студентами освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» напряму підготовки 03050104 «Економіка і підприємництво» спеціальності 7.03050104 «Економіка підприємства» / М. І. Каньоса, А. М. Каньоса ; за ред. проф. М. І. Каньоси – Кам'янець-Подільський : „СЕЛМА”, 2011. – 66 с.
59. Каньоса П. С. Риторика : навчально-методичний посібник / П. С. Каньоса. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2011. – 256 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України)**.
60. Карпалюк В. С. Сучасна українська мова. Синтаксис : навчальний посібник / В. С. Карпалюк, О. В. Мартіна, Н. В. Третяк. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2011. – 284 с.
61. Карпенко Т. П. Концертмейстерська компетентність учителя музики : навчальний посібник / Т. П. Карпенко, М. А. Печенюк. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький 2011. – 224 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України)**.
62. Карпенко Т. П. Концертмейстерська компетентність учителя музики: поняття і терміни. Навчальний посібник для студентів музично-педагогічних і мистецьких спеціальностей / Т. П. Карпенко, М. А. Печенюк. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький. – 224 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України)**.
63. Кеба О. В. Науково-технічна діяльність Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка у 2010 році / О. В. Кеба, І. М. Конет, Л. А. Онуфрієва. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – 58 с.
64. Кеба Т. В. Граматика англійської мови. Неособові форми дієслова : навчальний посібник / Т. В. Кеба. – 2-е вид., доп. і перер. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2011. – 160 с.
65. Кеба Т. В. Граматика англійської мови: безособові форми дієслова : навчальний посібник / Т. В. Кеба. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2011. – 148 с.
66. Кобринська Екологія. Основні терміни, поняття та означення. / за ред. П. Д. Плахтія. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2011. – 320 с.
67. Коваленко Н. Д. Історична граматики української мови : навчально-методичний комплекс / Н. Д. Коваленко. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О.А., 2011. – С. 176. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України)**.

68. Коваленко Н. Д. Слова з язика, як бджоли з вулика. Матеріали до словника народних порівнянь подільських і волинських говірок Хмельниччини : навчальний посібник / Н. Д. Коваленко. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький, 2011. – 144 с.
69. Ковальчук А. Ф. Трудове навчання з практикумом: Навчальний посібник для студентів педагогічного факультету спеціальності 6.010102 «Початкове навчання», 6.010100 «Дошкільне виховання» / А. Ф. Ковальчук. – Кам'янець-Подільський : Видавець Зволейко Д. Г. – 2011. – 300 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України)**.
70. Козак М. І. Методичні розробки до лабораторних робіт з дисципліни «Ботаніка. (Анатомія та морфологія рослин)» I семестр : методичні рекомендації. / М. І. Козак, І. А. Рубановська. – 2-е вид., доповнене. – Кам'янець-Подільський, 2011. – 80 с.
71. Козак М. І. Методичні розробки до лабораторних робіт з дисципліни «Ботаніка. (Анатомія та морфологія рослин)» II семестр : методичні рекомендації. / М. І. Козак, І. А. Рубановська. – 2-е вид., доповнене – Кам'янець-Подільський, 2011. – 80 с.
72. Конет І. М. Практикум з математичної статистики : навчальний посібник / І. М. Конет, В. А. Недокіс. – Кам'янець-Подільський : Абетка-Світ, 2011. – 252 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України)**.
73. Конет І. М. Практикум з теорії ймовірностей / І. М. Конет, В. А. Недокіс. – Кам'янець-Подільський : Абетка-Світ, 2011. – 296 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України)**.
74. Конет І. М. Алгебра та геометрія / І. М. Конет, В. В. Мойко, В. А. Сорич ; за ред. І. М. Конета. – 3-є вид., стереотипне – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2011. – 452 с.
75. Конькова Т. І. Формування здорового способу життя школярів засобами сімейної педагогіки : навч.-метод. посібник **(Електронне видання)**/ Т. І. Конькова, П. Д. Плахтій. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – 312с.
76. Купчак О. М. Система формування функціонального базису письма учнів 1-х та 2-х класів загальноосвітньої школи / О. М. Купчак. – Кам'янець-Подільський : Видво методичного кабінету управління освіти і науки, 2011. – 134 с.
77. Кшевецький В. С. Порівняльне літературознавство : навчально-методичний посібник / В. С. Кшевецький. – Кам'янець-Подільський, 2011. – 134 с.
78. Лабунець В. М. Українські народні пісні і танці у перекладенні для шестиструнної гітари. : навчально-методичний посібник. / В. М. Лабунець. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Цвігайло М. М., 2011. – 104 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України)**
79. Ленська Т. Г. Оздоровчий фітнес : навчально-методичний посібник / Т. Г. Ленська, Т. М. Погребняк. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – 228 с.
80. Ленська Т. Г. Основи теорії і методики викладання гімнастики : навчально-методичний посібник / Т. Г. Ленська, Т. М. Погребняк, Л. Р. Головата. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – 60 с.
81. Літературознавчі стратегії ХХ ст. : навчально-методичний посібник / упорядники О. В. Кеба, О. С. Силаєв, П. Л. Шулик. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2011. – 128 с.
82. Любінська Л. Г. Недеревні ресурси лісу : начально-методичний посібник / Л. Г. Любінська, В. А. Колодій, В. М. Мінарченко. – Київ : Фітосоціоцентр, 2011. – 76 с.
83. Максимчук Н. П. Основи психокорекції : навчальний посібник / Н. П. Максимчук. – Кам'янець-Подільський : ПП Медобори, 2011. – 176 с.
84. Максимчук Н. П. Психологія вищої школи (практикум) : навчально-методичний посібник / Н. П. Максимчук. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – 100 с.
85. Максимчук Н. П. Загальна, вікова і педагогічна психологія. Збірник завдань: навчально-методичний посібник / Н. П. Максимчук. – Кам'янець-Подільський : ПП

- Буйницький О. А., 2011. – 240 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України).**
86. Максимчук Н. П. Психологічна діагностика професійної придатності : навчальний посібник / Н. П. Максимчук. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О.А., 2009. – 264 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України).**
87. Марчук Л. М. Види лінгвістичного аналізу в поясненнях та взірцях : навчальний посібник / Л. М. Марчук, Б. О. Коваленко, Н. М. Дзюбак та ін. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – 98 с.
88. Марчук Л. М. Основи термінознавства : навчальний посібник / Л. М. Марчук, О. А. Корпусь, А. С. Попович. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – 224 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України)**
89. Марчук О. М. Вправи з практичної граматики : навчально-методичний посібник / О. М. Марчук. – Кам'янець-Подільський, 2011. – 160 с.
90. Матвеев М. Д. Методика навчання біології : навчальний посібник / М. Д. Матвеев, В. А. Колодій, В. І. Соболев. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2011. – 188 с.
91. Методика і техніка навчального фізичного експерименту в старшій школі: підручник для студентів вищих навчальних закладів / П. С. Атаманчук, О. І. Ляшенко, В. В. Мендерецький, О. М. Ніколаєв. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – 420 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України).**
92. Методика навчання учнів 1-4 класів спеціальної школи : навчальний посібник / за ред. О. В. Гаврилова. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друк-Сервіс», 2011. – 312 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України).**
93. Методика навчання учнів 1-4-х класів спеціальної школи : навчальний посібник / О. М. Опалюк, О. В. Гаврилова, С. П. Миронова, О. М. Вержиховська, В. Е. Левицький. – Кам'янець-Подільський : ТОВ Друк-Сервіс, 2011. – С. 119-148. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України).**
94. Методика преподавания русского языка в начальной школе (курс лекций) : учебно-методическое пособие. – Каменец-Подольский : ЧП «Медоборы-2006», 2011. – 160 с.
95. Методика фізичного виховання різних груп населення : навчально-методичний посібник / М. С. Солопчук, Г. В. Бесарабчук, Д. М. Солопчук, А. В. Заїкін. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – 325 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України).**
96. Методика фізичного виховання школярів : навчально-методичний посібник / [М. С. Солопчук, Г. В. Бесарабчук, А. О. Боднар, Д. М. Солопчук]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – 330 с.
97. Методики фізичного виховання різних груп населення: опорні таблиці : навчально-методичний посібник / [М. С. Солопчук, Г. В. Бесарабчук, А. О. Боднар, Д. М. Солопчук]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – 196 с.
98. Методичні вказівки до практичних занять з навчальної дисципліни «Ансамблева гра» : навчально-практичне видання / В. Ф. Олійник, Ж. Ю. Карташова. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Цвігайло М. М., 2011. – Ч. II: Для ансамблю баянів. – 60 с.

99. Методичні рекомендації з проведення польової практики з ботаніки (збір рослин та виготовлення гербарію) : методичні рекомендації / Л. Г. Любінська, О. М. Оптасюк, М. В. Шевера, М. М. Федорончук. – К. : Фітосоціоцентр, 2011. – 70 с.
100. Методичні рекомендації з проведення польової практики з ботаніки (збір рослин та виготовлення гербарію) / Л. Г. Любінська, О. М. Оптасюк, М. В. Шевера, М. М. Федорончук. – К. : Фітосоціоцентр, 2011. – 68 с.
101. Миронова С. П. Діяльність факультету корекційної та соціальної педагогіки і психології Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка в галузі інклюзивної освіти молоді та дітей з особливими потребами: Матеріали для презентації досвіду / С. П. Миронова. – Кам'янець-Подільський : ПП Медобори-2006, 2011 – 16 с.
102. Мікроекономіка: Збірник задач і тестових завдань для студентів галузі знань 0305 «Економіка та підприємництва» за напрямом підготовки 6.030504 Економіка підприємства / укладачі: М. І. Каньоса, І. В. Гевелюк – Кам'янець-Подільський : Селма, 2011. – 46 с.
103. Мітроусова Т. В. Методичні рекомендації з домашнього читання “The Hound of the Baskervilles” / Т. В. Мітроусова. – Кам'янець-Подільський, 2011. – 89 с.
104. Модернізм у зарубіжній поезії другої половини ХІХ-ХХ ст. : навчальний посібник / упорядники О. В. Кеба, П. Л. Шулик. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2011. – 208 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України).**
105. Мозолок О. М. Вступ до слов'янської філології: навчальний посібник / О. М. Мозолок, І. С. Беркешук. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – 80 с.
106. Мужеловська Л. В. Навчально-методичний комплекс з практикуму з української мови / Л. В. Мужеловська. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – 80 с.
107. Навчально-методичний комплекс з практики : навчальний посібник / А. В. Найчук, Т. В. Ігнат'єва, С. Г. Вонсович, О. О. Городецький, В. В. Кобильник, Г. Б. Вонсович ; за наук. ред. А. В. Найчука – Кам'янець-Подільський : вид. Зволейко Д. Г., 2011. – 280 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України).**
108. Насмінчук І. А. Текстознавство : навчально-методичний посібник / І. А. Насмінчук. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький, 2011. – 212 с.
109. Нечасва Н. О. Прийоми інтерактивного навчання читання в початковій школі. Методичний посібник на допомогу вчителю початкових класів / Н. О. Нечасва, О. М. Кужель – Кам'янець-Подільський, 2011. – 95 с.
110. Никитюк С. І. Painting. Ukrainian Festivities : навчально-методичний посібник / С. І. Никитюк. – Кам'янець-Подільський, 2011. – 80 с.
111. Олійник В. Ф. Методичні вказівки до практичних занять з навчальної дисципліни «Ансамблева гра» : навчально-практичне видання / В. Ф. Олійник, Ж. Ю. Карташова. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Цвігайло М. М., 2011. – Ч.І: Для фортепіано в чотири руки – 88 с.
112. Олійник В. Ф. Хрестоматія педагогічного репертуару для баяна : навчально-репертуарний посібник. / В. Ф. Олійник. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Цвігайло М. М., 2011. Вип. 2. – 132 с.
113. Олійник Н. Ю. Методика викладання економіки : навчально-методичний посібник / Н. Ю. Олійник. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2011. – 88 с.
114. Олійник Н. Ю. Педагогічна практика : навчально-методичний посіб. / Н. Ю. Олійник. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2011. – 52 с.
115. Олійник С. В. Історія України: конспект лекцій для студентів неісторичних факультетів вищих навчальних закладів України / С. В. Олійник, С. А. Сидорук. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин О. В., 2011. – 189 с.

116. Онуфрієва І. Л. Deutsch: Grammatik, Übungen : навчальний посібник з німецької мови / І. Л. Онуфрієва, Л. А. Онуфрієва. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький, 2011. – 96 с. (**Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України**).
117. Онуфрієва І. Л. Lehrbuch für Fortbildung : навчальний посібник з німецької мови для магістрантів немовних факультетів вищих навчальних закладів / І. Л. Онуфрієва, Л. А. Онуфрієва. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький, 2011. – 108 с. (**Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України**).
118. Опалюк О. М. Основи красномовства. Психологічні основи професійного спілкування : навчально-методичний посібник / О. М. Опалюк, Т. Л. Опалюк, О. І. Лісовий. – Кам'янець-Подільський : ПП Мошак М. І., 2011. – 216 с.
119. Освітній менеджмент в умовах змін : навч. посіб. / Л. Калініна, Л. Карамушка, Т. Сорочан, Р. Шиян та ін. ; за заг. ред. В. Олійника, Н. Протасової та ін. – Луганськ : СПД Резніков В. С., 2011. – 141 с. (Авторський матеріал. – Ч. 2. «Стратегія, людські ресурси та інформація в управлінні освітою».)
120. Осіпова Н. Л. Гігієна дітей та підлітків : навчальний посібник / Н. Л. Осіпова. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друк-Сервіс», 2011. – 154 с.
121. Основи апівалеології: Теорія, тести і завдання для самостійної підготовки. – Кам'янець-Подільський : «Медобори-2006», 2011. – 160 с.
122. Основи екології : навчально-методичний посібник / І. В. Федорчук, В. В. Шаравара, А. В. Лішук, М. І. Козак. – Кам'янець-Подільський : ПП Мошинський В. С., 2011. – 178 с.
123. Основи наукознавства : навчальний посібник / за ред. П. Д. Плахтія. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2011. – 288 с. (**Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України**).
124. Основи охорони праці (практичний курс) : навчальний посібник / П. С. Атаманчук, В. В. Мендерецький, О. П. Панчук, О. Г. Чорна. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – 140 с. (**Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України**).
125. Основи охорони праці : навчальний посібник / П. С. Атаманчук, В. В. Мендерецький, О. П. Панчук, О. Г. Чорна. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 224 с.
126. Основи теорії і методики викладання гімнастики : навчально-методичний посібник / Т. Г. Ленська, Т. М. Погребняк. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – 147 с.
127. Основи фізичного виховання студентської молоді : навчальний посіб. / П. Д. Плахтій, О. Г. Коваль, В. М. Марчук, С. П. Рябцев ; за ред. П. Д. Плахтія. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – 300 с.
128. Остапенко В. І. Study Guide to English Phonetics and Phonology : навчальний посібник / В. І. Остапенко. – Кам-Под. : Абетка, 2011. – 270 с. (**Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України**).
129. Педагогіка фізичної культури : навчальний посібник. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2011. – 435 с.
130. Педагогічна практика в системі професійної підготовки викладача української мови і літератури : навчально-методичний посібник / [укладачі А. С. Попович, О. В. Савицька]. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – 160 с.
131. Петровська С. С. Диктанти по руському языку. 7 кл. / С. С. Петровська. – 7-е. изд. – М. : Дрофа, 2011. – 222 с. (спів. Черніков І.М.).
132. Пішов у дорогу – за ластівками: спогади про Володимира Підпалога / упоряд.: Ніла Підпала, Олег Рарицький ; передм. Олега Рарицького, прим. Ніли Підпалої. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2011. – 496 с.

133. Плахтій П. Д. Сексуальне і репродуктивне здоров'я чоловіків та жінок : навчальний посібник / П. Д. Плахтій, О. М. Білінський. – Кам'янець-Подільський : «Медобори-2006», 2011. – 248 с.
134. Плахтій П. Д. Фізіологія і психологія праці. Тести і завдання для самостійної підготовки : навчально-методичний посібник / П. Д. Плахтій, О. В. Савицька. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2011. – 144 с.
135. Плахтій П. Д. Фізіологія і психологія праці: тести і завдання для самостійної підготовки : навчальний посібник / П. Д. Плахтій, О. В. Савицька – Кам'янець-Подільський : «Медобори-2006», 2011. – 144 с.
136. Плахтій П. Д. Фізіологія киснезабезпечуючих систем в запитаннях і завданнях : навчальний посібник / П. Д. Плахтій. – Кам'янець-Подільський : «Медобори-2006», 2011. – 208 с.
137. Плахтій П. Д. Фізіологічні основи фізичного виховання та спорту. Тести і завдання для самостійної підготовки : навчальний посібник / П. Д. Плахтій, О. О. Безкопильний, В. М. Марчук. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2011. – 176 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України).**
138. Поезія вагантів. Рицарська література : навчальний посібник / [упоряд. П. Л. Шулик, І. Ю. Голубішко]. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2011. – 124 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України).**
139. Поліщук В. С. Основи інтелектуальної власності : навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / В. С. Поліщук, С. В. Пірожак. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – 148 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України).**
140. Попова Л. Б. Спостереження за навчально-виховною роботою вчителя-класовода. Програма та методичні рекомендації для студентів III курсу галузі знань 0101 Педагогічна освіта напряму підготовки 6.010102 Початкова освіта / Л. Б. Попова. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин О. В., 2011. – 28 с.
141. Попова О. Ю. Практика в дитячих оздоровчих таборах Програма та методичні рекомендації для студентів II курсу напряму підготовки 6.010102 Початкова освіта / О. Ю. Попова. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин О.В., 2011. – 48 с.
142. Предборська І. М. Філософія історії : навчальний посібник / І. М. Предборська, С. О. Ганаба. – К. : Вид-во Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова, 2011. – 238 с.
143. Програми та методичні поради щодо навчальної і педагогічної практик з музики : методичні поради / [О. С. Аліксійчук, В. В. Федорчук, М. А. Печенюк та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2011. – 68 с.
144. Прокопчук В. С. Шкільне краєзнавство : навчальний посібник / В. С. Прокопчук. – К. : Кондор, 2011. – 338 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України).**
145. Рокачук В. Основи філософських знань : навчально-методичний посібник / В. Рокачук. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин О.В., 2011. – 320 с.
146. Савицька О. В. Етнопсихологія : навчальний посібник / О. В. Савицька, Л. М. Співак. – К. : Каравела, 2011. – 264 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України).**
147. Сербалюк Ю. В. Основи соціалізації особистості : навчально-методичний посібник / Ю. В. Сербалюк, О. М. Опалюк. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друк-Сервіс», 2011. – 184 с.
148. Ситник А. П. English with the Times : навчально-методичний посібник / А. П. Ситник. – Кам'янець-Подільський : ПП Ящишин В. Ю., 2011. – 152 с.

149. Сімко Р. Т. Геронопсихологія : навчальний посібник / Р. Т. Сімко. – Кам'янець-Подільський : Оіюм, 2011. – 168 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України).**
150. Словник термінів загального землезнавства : навчальний посібник / за ред. П. Д. Плахтія. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2011. – 144 с.
151. Смолій В. А. Історія України : підручник для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. А. Смолій, В. С. Степанков. – К. : Генеза, 2011. – 224 с.
152. Смержевський Л. О. Методика використання наочності на уроках алгебри і геометрії в основній школі : навчальний посібник / Л. О. Смержевський, Ю. Л. Смержевський. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. – 184 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України).**
153. Совтисік Д. Д. Біологічна хімія. Практикум : навчально-методичний посібник / Д. Д. Совтисік. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2011. – 184 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України).**
154. Столяренко О. Б. Психологія особистості (курс лекцій та практикум) : навчальний посібник / О. Б. Столяренко. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2011. – 220 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України).**
155. Торчинська З. К. Дитяча література. Лекційний курс : навчальний посіб. / З. К. Торчинська. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2011. – 136 с.
156. Уманець А. В. English for Postgraduate Students : [навчальний посібник] / А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2011. – 130 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України).**
157. Урсу Н. О. Теорія і практика наукових досліджень : навчально-методичний посібник для студентів художніх та художньо-педагогічних спеціальностей вищих навчальних закладів / Н. О. Урсу, І. В. Березіна, В. Г. Паньков – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2011. – 104 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України).**
158. Федірко С. М. W. Somerset Maugham. Selected stories: навчально-методичний посібник по вивченню оригінальних творів англійської класичної літератури кінця ХІХ – початку ХХ століття / С. М. Федірко, О. В. Яковлева. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – 160 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України).**
159. Фесюк В. О. Фізика геосфер. Методичні вказівки до виконання практичних робіт для студентів спеціальності 8.070801 “Екологія та охорона навколишнього середовища” денної форми навчання / В. О. Фесюк, М. А. Федонюк. – Луцьк : ЛНТУ, 2011. – 24 с.
160. Фесюк В. О. Комп'ютерні інформаційні технології. Опорний коонспект лекцій для студентів спеціальності 8.070801 “Екологія та охорона навколишнього середовища” денної форми навчання / В. О. Фесюк, М. А. Федонюк. – Луцьк : ЛНТУ, 2011. – 92 с.
161. Фізіологія людини і тварин. Фізіологія м'язів і м'язової діяльності : навчальний посібник / за ред. П. Д. Плахтія. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. – 164 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України).**
162. Філінюк А. Г. Правові основи вищої школи : навчальний посібник / А. Г. Філінюк, В. І. Адамовський. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2011. – 296 с.
163. Фрасинюк Н. І. Modal verbs : навчально-методичний посібник / Н. І. Фрасинюк. – Кам'янець-Подільський, 2011. – 144 с.

164. Хоптяр Ю. А. Основи правознавства : навчальний посібник / Ю. А. Хоптяр, В. І. Адамовський. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2011. – 296 с.
165. Хоптяр Ю. А. Історія Росії (XVII ст.) : навчальний посібник / Ю. А. Хоптяр. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2011. – 208 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України)**.
166. Художня структура модерністського роману (Англія, США, Німеччина) : навчально-методичний посібник / упорядники О. В. Кеба, Т. В. Кеба. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2011. – 144 с.
167. Циганівський М. С. Практикум з дискретної математики : навчальний посібник / М. С. Циганівський, В. С. Щирба. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – 220 с. **(Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України)**
168. Черников І. Н. Диктанти по руському языку. 7 кл / І. Н. Черников, С. С. Петровская. – 7-е. изд. – М. : Дрофа, 2011. – 222 с.
169. Шаравара В. В. Програма і методичні вказівки до переддипломної (виробничої) практики / В. В. Шаравара, І. В. Федорчук, В. В. Гнатюк. – Кам'янець-Подільський : ПП Мошинський В. С., 2011. – 52 с.
170. Шеремета Н. Історія української літературної мови : навчально-методичний посібник / Наталія Шеремета. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – 132 с.
171. Шеремета Н. П. Історія української літературної мови : навчально-методичний посібник / Н. П. Шеремета. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – 132 с.
172. Яропуд З. П. Диригентська практика у духовній хорівій музиці (на матеріалі духовних творів немензурованого безрозмірного письма) : навчальний посібник / З. П. Яропуд. – Кам'янець-Подільський : Видавець Зволейко Д. Г., 2011. – 148 с.

ЗМІСТ

1. Узагальнена інформація щодо наукової та науково-технічної діяльності університету.....	3
2. Визначні результати фундаментальних досліджень у галузі природничих, суспільних і гуманітарних наук	5
3. Найважливіші результати прикладних досліджень, конкурентоспроможні прикладні, розробки та новітні технології за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки	7
4. Розробки, які впроваджено у 2011 році	7
5. Інформація про діяльність структурного підрозділу з комерціалізації науково-технічних розробок	11
6. Відомості про науково-дослідну роботу та інноваційну діяльність студентів, молодих учених.....	11
7. Наукові підрозділи, їх напрями діяльності, робота із замовниками	12
8. Наукове та науково-технічне співробітництво із закордонними організаціями.....	16
9. Інформація про наукову та науково-технічну діяльність, що здійснювалась спільно з науковими установами Національної академії наук України та національних галузевих академій наук	16
10. Заходи, здійснені спільно з Хмельницькою облдержадміністрацією та спрямовані на підвищення рівня ефективності роботи науковців для вирішення регіональних потреб.....	17
11. Відомості щодо поліпшення рівня інформаційного забезпечення наукової діяльності, доступу до електронних колекцій наукової періодики та баз даних провідних наукових видавництв світу про патентно-ліцензійну діяльність	17
12. Інформація про науково-дослідні роботи, що виконуються на кафедрах у межах робочого часу викладачів	18
13. Розвиток матеріально-технічної бази досліджень	31
14. Заключна частина	31
15. Основні публікації науково-педагогічних працівників університету	32
15.1. Підручники, монографії, книги, історичні нариси.....	32
15.2. Навчально-методичні посібники, методичні розробки	34

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка

ДОВІДКОВЕ ВИДАННЯ

**НАУКОВА І НАУКОВО-ТЕХНІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА
У 2011 РОЦІ**

Підписано до друку 18.07.2012. Формат 60x84/16. Папір офісний.
Гарнітура "Таймс". Друк різнографічний. Обл.-вид. арк. 4,1.
Умовн. друк. арк. 2,7. Зам. Тираж 50. № 650-В.

Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка,
вул. Огієнка, 61, м. Кам'янець-Подільський, 32300.
Свідоцтво серії ДК № 3282 від 05.02.2009 р.

